

309179

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 5.

సంవత్సరము 1918 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 19 వ తేది గురువారము

No. 142

సంవత్సరము. ౫

కాళియ క్రి. నా. మ. సం. వత్సర భాద్రపద శుద్ధ చతుర్దశి గత.

సంచిక ౧౪౨

The Glory of Man is his STRENGTH

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hypo-æmic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) sent all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man.

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English; write to-day, in all confidence if really interested on

free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the Andhra Patika to this [669]

Erectruss (A. P. DEPTT) Sol Agency for the East, Batala (Punjab) India.

మాంతుగ్య సంస్కరణములు.

మాంతుగ్యగారు ప్రకటించిన సంస్కరణముల గ్రంథము ఆంధ్రభాషయందు ముద్రిత మగుచున్నది. గ్రంథము ఒక పక్షములోపున వెలువడగలదు. భారత రాజ్యాంగ జ్ఞానమున కీ గ్రంథము కల్పతరువువలె నున్నది. ప్రతి యాంధ్రుడును చదువతగిన గ్రంథము. డిప్యూ ఆక్టో ప్రొసైజునందు 300 పుటలకు మించి యుండును. దీనివల ఒక రూపాయ నాలుగణాలు మాత్రమే. పలయువాగు వెంటనేదరఖాస్తులు రిజిస్టరు చేయించుకొనవలెను.

ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము

7, కంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

కీరీకమును విడచినతరువాత ఆత్మసిద్ధి.

విజ్ఞానము సద్భావమును సురించిన కాశ్చియచ్చి గ్రంథకర్త:— డా. జగన్నాథస్వామిగారు. డి. ఏ. ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సైన్స్ గ్రంథము. వెల రు. 0.8-0 మేనేజరు, ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము, పోస్టాఫీసు 212, మద్రాసు

మోహిని తైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. క్షేమమును కలుగజేయును. వెండ్రుకలు నునుపుజేయును. సువాసనగలిగి యుండును. 0-12-0

అమృతంజనము, 6, కంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

సోలయేజంట: ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ లెం. 155, బామ్బాయ్ నగర వీధి, బొంబాయి.

మద్రాసు యేజంట:— మహతా పురుషోత్తమాశ్రీ, వైద్యబాధ్యక్షుడు, మద్రాసు

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 126

(రిజిస్టరు) ఆటో డిట్ బహార్: (రిజిస్టరు) కాబడినది.

ఇప్పటికాలపురది కనుపడునది, సాటిలేని మనోజ్ఞ మగు సువాసనగలది. అల్పావసరముగాని, సారావసరముగాని, తర్చుబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము. నీ పువాలపై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించినచో, మనోగ్యమగు సువాసన నిష్పలమగును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

చిన్నపైజు (అర డ్రాం)	సీసా 1-5 రు 0.8-0
మధ్యపైజు 1-1 డ్రాం	" " 0.12-0
పేరొకపైజు 2 "	" " 1.4-0
పెద్దపైజు 4 " లేక 1/2 పౌండ్స్	" " 2.0-0

వి. వి. ఖర్చు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము

వల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులూ కొరకును. దీని! ఆనెకమగు నకలు పెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగొనుచున్న సీసాపైజు ను, కార్డుపైజు ఆటో డిట్ బహార్ అను పేరున పరిశీలింపుడు ఈ ఆటో డిట్ బహార్ యొక్క సలహానుసంకలన పరిశీలనచేయ గోరువారి దిగువనాటి వ్రాసినచో అచాకిముక్తుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

బహుమతులు

లీలాలేక ను రేంద్రనగరము:— ఇందు శ్రీల మనశ్శాస్త్రము చాపల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినవి. రూ. 1.0-0
యశోధర:— ఇందోగ యాదుది తనమగనిపైగల యశురాగమనకై పడరానిపాటుపడి యున్న తీస్థితకైయ్యును 0-12-0
మనోరమ:— మగడుపేట కేగి రాక్షసుసోద్యోజిత్తుకొనవలసి సామర్థ్యముచే విడిపించి, శ్రీల పెండ్లిచేయను. 0-10-0
బగ బేకరంభ:— అన్నకై పడరానిపాటుపడి యున్న తీస్థితకైయ్యు సామర్థ్యకతి కథ ... .. ఆ. 0.10-0
సహనోదరవాంఛ:— తమ్మునకు బుద్ధితేక కలహించినను అన్న సహింపవలయు ననుటను బోధించును. ఆ 0.4-0.
అ. శ్రీల రాష్ట్రమున కోర్కనికోడండ్ర ప్రలాపము:— అతలు కోడండ్రు బాధించు విధములుగలవి. ఆ. 0.2-0
మిత్రదోహము:— ఆపద్బంధుడగు మిత్రునిపై నిందకూడి కడకు తాను జిత్తుకొన్న వానిని గురించిన నవల 0.8-0
586 నలయువారు:— కణ్ణా బుక్ డిపో.
6 సం. పేకమేష్టి వీధి, సామలకూరు పేట, మదరాస్.

అమృతంజనము

అమృతంజనము సహ సీసా 1-5 వెల 0-8-0.
రెలనొప్పల మూన్మును.
సావ్యపునొప్పల వారినోమును
వాయువు బొట్ల బోనొప్పలను.
గుంబాదనగలిగి యుండును.
ప్రతియులును నుండదగినది.
విజ్ఞానములలో కూడ దీనిని వాడుచున్నార
109, ఫోరీగోడ్డు ఫోర్ట్, బొంబాయి, కంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

బొంబాయి సార్వీ ఇమిలేమను పట్టుచీరలు.
సాగ నైనది! గట్టిరంగు గలది!! వెల సరసమైనది!!!

16 మూరలు నిడుపున, 2 1/2 మూరలు వెడల్పుగల చీరలను మేలైన రకములు చక్కని నేతతో తయారుచేసి పంపబడును. చీరలు అనేకరంగులు గలవు. ఈ చీరలు తీసి ఉపయోగించిన పిమ్మట దాని యొక్క యోగ్యతను చక్కగా చెప్పవచ్చును. (1142)
1 చీర 16 మూరలు రు 7-8-0
1 చీర 18 ,, 8-8-0

మీరు ఆర్డరు చేయునపుడు కావలసిన రంగును దయచేసి వ్రాయవలెను.
బాలామణి మాంగ చీరలు రు 4-8-0
మధుర బుట్టాచీరలు 5-8-0
చంద్రకలాచీరలు బెంగుళూరుచీరలవలెనుండును 12-0-0
సానిత్రి సరిగ్చీరలు 8-0-0
కంచీ గంటిమాచీరలు 6-8-0
అనుపట్టు గోహర్ బానుచీరలు 25-0-0
4 చీరలు ఒకేసమయమునతీయవారికి తపాలాఖర్చు ఉచితము.
శ్రీ సుందరలక్ష్మి అందు కో,
2, రామానుజ ఆయ్యర్ వీధి, మద్రాసు.

కారదాంబ:— ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము. సంఖ్యయరచార సంస్కరణమునకు మార్చ మిందుబాటుపడినది. ఇందరు జదివితీరవలయును. వెల 0-4-0 కోట్లేజేలు.
ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము, 7 కంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

గోదావరి పడమటి డెల్టా.

ఒక డెల్టా భూస్వామి మా కిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:

గోదావరి డెల్టాను గోదావరి తూర్పు డెల్టా, గోదావరి మధ్యమ డెల్టా, గోదావరి పశ్చిమ డెల్టా యని మూడు భాగాలుగా నున్నది. చావగల్గోట, కాకినాడ, మండపేట, కోరంగి, ఇంజనం, బ్యాంక కాలనల తూర్పు డెల్టాలోను, అమలాపురము, గన్నవరము, బ్యాంక కాలనల మధ్యమ డెల్టాలోను, ఏలూరు, ఉండి, అత్తిరి, గోస్తనగి, నర్సాపురము బ్యాంక కాలనల పశ్చిమ డెల్టాలోను కలవు. నీవి యన్నిటినుండి పల్లపు సాగు బడికి నీరందించు విమిత్త మనెకములగు పంటకాటము క్రమబద్ధముననున్నది. ఈ పంటకాటములలోని నీరు వరిమొదటిపంట రెండవపంటలకు చెజును, కంద, పెండలము, పసుపు, ఉల్లి, అరటి బల్లాయి, నిమ్మ, తములపాకు, కొబ్బరి, పోకతోటలకు నుపయోగింపబడుచున్నది. రెండవపంట విస్తీర్ణము హెచ్చువారం భించినది మొదలు పెద్దకాటముల సువత్సరమునం దొక నెల మాత్రమే మూయబడుచున్నది. తూర్పు, పడమటి డెల్టాలలో పెద్దకాటముల మొదటితేదీనుండి 1వ జూన్ నాడు, మధ్యమ డెల్టాలో 15 వ ఏప్రిల్ మొదలు 1వ మే వరకును మూయబడుచున్నది. మధ్యమ డెల్టావిషయమున కాలభేదమును గురించియు, దానియపయోగానుపయోగములను గురించియు తేలికపాటి ప్రశంసించెద. 1వ మే వరకును కాటముల తెరచి యుండుటవలన తూర్పు పడమటి డెల్టాలు లాభము బడయుచున్నవని చెప్పటం సత్యతరము కాదు.

గంజాము, వికాఖపట్టణము, గోదావరి, డెల్టాలలోని ఇరిగేషను డిపార్టుమెంటు వెత్తనము వాల్తేరునందున్న మొదటిసర్కిలు న్యూపరింటెండింగు ఇంజనీరుగారివై నున్నది. గోదావరి పశ్చిమ డెల్టా, కృష్ణా డెల్టాల వెత్తనము లెజవాడలో నున్న రెండవసర్కిలు న్యూపరింటెండింగు ఇంజనీరుగారికింద నున్నది. 1904 వ సం॥ మన కృష్ణాగోదావరి డెల్టాల విభజనము జరిగిన పిమ్మట, గోదావరి డెల్టాలన్నియు నొక్క న్యూపరింటెండింగు యింజనీరుకింద నుండుటకు మారుగ నిద్దరు న్యూపరింటెండింగు యింజనీర్ల క్రింద నుంచబడెను. వీరివలన గలుగుచున్న యనర్థ నునుభవజేయదు. తూర్పు మధ్యమ డెల్టాల యిరువురు పండ్ల తూరలు, ద్రావులు, చాములు, నాచులతోను గింజుకొనుచుండగ వీరితోపాటు పడమటి డెల్టావారు ఏ. బి. క్లానుల సాగుబడి లాభనష్టములను నిరూపించవలసిన యధికారులకటాక్షమునకు గురియైరి. కృష్ణాపశ్చిమ డెల్టాలో పేనుప్రెగిన లట్టమకొరగా రివుడు రెండవసర్కిలు న్యూపరింటెండింగు ఇంజనీరుగా నున్నారు. కృష్ణా డెల్టాకాటముల చాలకాలము మూయబడుచుండగ గోదావరి డెల్టాకాటముల నెలదినములమాత్ర మేల మూయబడవలయుననియు, వీరినికూడ నెక్కుడుకాలము మూయింపదగదా యనియు, లట్టమకొరవారికితోచి వీనినిగూర్చి జిల్లాకలక్టరు గారిపేర ప్రాసెరయియు కలక్టరుగారు తమ డివిజన్ ఆఫీసర్ల అభిప్రాయముల నడిగి పిమ్మట రయితులసభ గావించి వారిఅభిప్రాయమునుగూడ తెలిసికొనిరనియు, ఇంజనీరు డిపార్టుమెంటు వారు చెప్పినదిని జరిగించిచోరయితులకు హానియు, గవర్నమెంటు రివిన్యూకు నష్టమును, కలుగునని భయపడి కాబోలు, ఎండెందులకైన మంచిదని యావిషయమునం దగ్రెక్కర్ల డిపార్టుమెంటువారి సలహానకూడ అడిగిరని చెప్పుదురు. దీనిచేతనేకాబోలు కొలదికాలముక్రిందట చావగల్గోట వ్యవసాయపుత్రేత్రమందలి ఆసిస్టాంటుమేనేజరు నీలం సీతారావు స్వామినాయుడుగారును ఆనకాపల్లి అగ్రెక్కర్ల డిప్యూటీ డైరెక్టర్ దువ్వూరి బాలకృష్ణమూర్తిగారును, నరసాపురము, భీమవరము, తిరుకు ఎర్రగుడెము తాలూకాగ్రామములలో సంచారముచేసి రయితులతో పెద్దకాటములను మార్చినెలముదలు కట్టివేసినయెడల కలుగబోవు లాభనష్టములను గురించి ముచ్చటించి వారియభిప్రాయములను తెలిసికొనిరి. వారినిచూరణఫలితము జనసామాన్యమునకు వెలియుట కవకాశము లేదు, ఉండనేరదు. ఆయంద్యోగియులిద్దరు గ్రామములపెంటు తిరిగి నప్పుడు తెలియజేసినదేమనగా ప్రస్తుతము మే నెలలోమాత్రము కాల్యలను కట్టివేయుటవలన పెద్దకాటములకును మురుగుకాటములకును మరమ్మత్తులు చక్కగ జరుగుటలేదనియు విరివిగ మరమ్మత్తులు చేయుటకు సాధ్యము కాకున్నదనియు అది సాధ్యమగుటకు నీక్రిందివిషయములను మీరంగీకరింతురా యనియు వారడిగిరి. చిరకాలానుభవముగల రయితులు వారికిదగు ప్ర

త్యుత్తరముల నిచ్చిరి. ఎక్కువకాలము కాటములను కట్టివేయుటవలన కలుగబోవు నిబ్బందులను తొలగించుకొనుటకు నింజనీరుడిపార్టుమెంటువారి క్రిందియోచనలను నూచించిరట.

- (1) మంచి నీటిచెరువులలో 3 నెలలకు చాలిన నీటిని పెట్టుకొనుట.
- (2) అరుదుశ్లశు పెంచుటకొరకు త్రవ్విన చెరువులకు, దొరువులకు నష్టముండుగా నీరు పెట్టుకొనుట.
- (3) కాటముల వ్యవసాయముకొరకు నుద్దేశింపబడినవి కాని రహదారికిని, పండింపంటలకు పడవలమీద నెగుమలి చేయుటకును నిర్దేశింపబడలేదని తెలిసికొనుట.
- (4) రెండవపంటకుకాల్యలు తెరచియున్నయెడల వారిలోని నీరు మురుగుకాటములలోనికి పారుచుండును గనుక, మురుగుకాటముల మరమ్మత్తుచేయుటకు పనికిరావు. కావున రెండవపంటకు తగ్గించుకొనుట.

ప్రజాక్షేమము కొరీ చేయబడిన యాయేర్పాటులకు ననుభవమునబట్టి ప్రాజ్ఞులగు రయితులు చెప్పిన సమాధానముల నిట సంగ్రహముగ జొందుపరచుచున్నాము.

1. చెరువులలో స్నానపానములకు 3 నెలల వరకు చాలినంత నీటిని పెట్టుకొనుటకు, ముందు వానివిస్తీర్ణమును పెంచి వానిని పెద్దవిగా త్రవ్వకలెను. ఇందనేకతటాకములు లోకలో ఘంటవారివి. వారియదాయశుంతయు వరుసగా నాలుగేండ్లు చెరువుల మరమ్మత్తుకొరకే వినియోగించినను, ఒక్కతాలూకాలోని చెరువులకైన నది చాలదు. ఇంజనీరుయాలాకావారి పరిశోధననిమిత్తము లోకములందు బోర్లలవారు క్రొత్త పన్నులను విధింపవలెను. నూటికి ఇరవదిచొప్పున నిరీగేషను పన్నులనుండి లాభము గ్రహించుచున్న గవర్నమెంటువారి యిరిగేషను రివిన్యూలోనుండి బోర్లలకు ధనసహాయముచేయు దృష్టి లేదు. తాలూకాలోని యనేకగ్రామములలో నూటి నీరు తెరచుగానుండి పావాన్లుగా కుండును. కొన్నిచోట్ల నూరుతేలేవు.

చెరువులు లోతుచేసినయెడల క్రింది ఉప్పునీటియూట తిగిలి మంచినీరు పాడగును. రెగటిసేలవై మంచినీరు చిరకాల ముండినయెడల పసరెక్కి నాచుపట్టును.

(2) అరుదుశ్లశు పెంచుటకొరకు పాలములలో త్రవ్విన చెరువులను పెద్దవిచేయుటయు సులభసాధ్యముకాదు. భీమవరంతాలూకా గ్రామములకు గోదావరినీటిమంపు కొల్లేటినీటి మంపు, ప్రమాదముకలదు కావున భీమవరము నర్సాపురము తాలూకాలలోని వారు మొదటిపంట నష్టమునకు సిద్ధులై రెండవపంటపైరు వేసితిరవలెను. వీరిలో చాలభూములకు వేపనిలో నొకతడిపెట్టినయెడల నది చవుడుచేరి మొదటి పంటకు నాలాయలు అగును. ఇంతేగాక, ఇప్పుటి కుండతూరలభద్రతి వలనను ఇంజనీరు ఉద్యోగియుల ఆగ్రహగ్రహములవలనను, ఒకల్లాటలోని కొంత భాగమున కొక పంటకాటమును, ఇంకొకభాగమున కొక పంటకాటమును జలాధారములుగ నేర్పడి వీరిలో నొకపంటకాటము మూయబడుటయు రెండవది యాసమయమునందే తెరవబడియుండుటయు సంభవించుచున్నందున వీరియాలమునగల్గుచున్న యనర్థము శిక్షార్థపుపన్నులు విధించెడు రివిన్యూ యధికారుల కెరుక. అరుదుశ్లశు త్వరగా పెంచి ముదగగా నూడుపుటవలన కలిగెడులాభము, పంటదిగుబడి మొదలయినవి యిప్పటివరకు నింజనీరు డిపార్టుమెంటు వారికి బోధపడలేదు. పాలములలో త్రవ్వినచెరువులలోని నీటితో నాటమడులను పెంచి యెంతవిస్తీర్ణము ముందు సాగుబడియగు చున్నచో తెలిసినయెడల 3 మాసములపైగా పెద్దకాటములను కట్టివేయవలెనను అభిప్రాయము ఇంజనీరు డిపార్టుమెంటువారి తల కెక్కకుండుట నిశ్చయము. పడమటి డెల్టాలో పదివేలయకరములకుపైగా అరుదుశ్లశు వేసని కాలమున పెంచబడుచున్నది. ఈ చెరువుల విస్తీర్ణమును వృద్ధి చేయుట సాధ్యముకాదు. ఒకవేళ నట్లు చేసినను పసరెక్కిన నీలువనీటితో నాటమడులను పెంచుటవలన ప్రయోజనము లేదు. పాలములలో చెరువులులేనివారుకూడ మడుగులలో నుండి, అనల్ మినహా చెరువులలోనుండి పాతకొడులలోనుండి మురుగుకాటముల కడ్డగట్లు వేసి యాటమట్లు పెంచుటకు నీటి నుపయోగింతురు. కావున చెరువులేనే సమ్మియుండినయెడల సాగువాడు ముందర డిప్పు సాధ్యము కానేరదు.

(3) కాటముల త్వరగా కట్టివేసినయెడల గ్రామములలోని ధాన్యాదులను, ఏలూరు, రాజుహుళాంధ్రవరము మొదలగు ప్రదేశములకు చాకగా గొనిపోయి యనుకూలమయినధర

కు విక్రయించుకొనుట కిప్పుడుగల సదుపాయము మాసిపోవును. రయిల్వేవారి లాభముకొరకు నిదివరకే కాల్యలలోనిపడవలకు టన్నేజీరేట్లను హెచ్చించినారు. ఈయక్రమమును గుర్చి గవర్నరుగారితో మొరపెట్టుకొనగా, జరిగిన యక్రమము వారికి నచ్చినను బలవంతులగు వారి శక్తిటరీల సలహాలు నెగ్గినామము దొరకదయ్యెను. సామాన్యముగా ధాన్యపుకుప్పలు మార్చినెలాఖరువరకు మార్చుచుందురు. ఎన్నియో సమకూడిన గాని సామాన్యపురయితు కుప్పలను మార్చుకొనకాలదు. అట్టి వాని ధాన్యమును బండ్లపైజేసి మారఫలములకు విక్రయమునకు పంపినయెడల కలుగు ధననష్టమును గురించి చెప్పనక్కర్లేదు. అట్టి నష్టమున కొడబడి పంపుదు రనుకొన్నను లోకజబోద్ధ అట్టపుట్టి ఏబదియేండ్లయినను గామిరోడ్లకునది పరిగారేనేలేవు. కావున కాటము సదుపాయము తెప్పినయెడల ననేక మంచి రయితులు తప్పక చెడిపోవుదురు.

4. కుండతూరలభద్రతి చచ్చినమొక కాల్యలను మొరకగావించి, నడిజలము సముద్రగామి యగుటకు తగు సాధనోపాయముల నాలోచించు చున్నారను దృఢాభిప్రాయము క్రియారూపముగ ద్యోతకమగుచుండ, కాల్యలను మరమ్మత్తుచేయుచును చ్యాజమున వానిని చిరకాలము కట్టివేయ యత్నించుటకు గారణము కానబడదు. చిన్నపంటకాటములలోనుండి రెండవపంటకాటమున మురుగుకాల్యల లోనికి ప్రవహించెడు నీరు అల్పమును, శముద్రమునుండి పాలుపోటుగల ఎవనదురుగి మురుగుకాల్యలంటి మురుగుకాల్యలకు గల యడ్డములనన్నిటికిని వర్తింప జేయసమకట్టుట శ్యామసమ్మతము కాదు.

మరియు నిమ్మ, అరటి, బల్లాయి, తములపాకు మొదలగు పండ్లతోటల యభివృద్ధి మంచి నీటిపై నాధారపడియుండుట వలనను వేసనిని కూడ మంచినీరు దొరకగలదను నన్యకముచేతనే హెచ్చుతేలునీటిపన్ను తోటవైరులకు విధింపబడుటవలనను లట్టమకొర గారి యభిప్రాయము నెరవేరకుండ డెల్టాప్రజలు బాగరూతులై యుక్తకాలమున దొరతమువారికి తమ కష్టనిష్ఠురములను విన్నవించుకొననయెడల బుద్ధిపూర్వకముగ నష్టభాజన లగుదురు గనుక దీనిని పాటింతురుగాక యని తలపోయుచున్నాము.

వ్యవసాయ కాఫోద్యోగియు తిరువురు నీ డెల్టాతాలూకాలలో సంచారము చేసి క్రొత్తయేర్పాటులను తెలిపినపుడు నాలుగేండ్ల కొకసారి యీ కాల్యలను నిర్ణయకాలము మించి మూసినయెడల ఇంజనీరువారు చేయ సమకట్టినమరమ్మత్తులకు చాలునని కొందరు రయితు లంగీకరించునటుల తెలియుచున్నది. నర్సాపురము ఇండవిల్లి కాటములను 15-వ మార్చిమొదలు 15వ ఏప్రిలువరకును కట్టివేసి తిరిగి 15 దినములు తెరచి యధాప్రకారము మే నెలలతయి మూయుటకు నచటివారంగీకరించిరి. మిగత కాటములను 1-వ మార్చిమొదలు 15-వ ఏప్రిలువరకును నాలుగేండ్లకొకసారి మూయుటకు నాయా తాలూకాలోని ప్రముఖులయిన రయితులు తమ యాక్షేపణము లేదని చెప్పిరి. ఇది బహుజవాంగీకార మగునో కాదో నర్సాపురముతాలూకాప్రజాసంఘము, ఏలూరు డివిజన్ ఆఫీసరీయేవన్, కాల్లూరి నరసింహంగారి వంటినాయకులు తెలిసికొనదగినది. అగ్రెక్కర్ల డిపార్టుమెంటు ఉద్యోగియులు, ఇంజనీరు ఇలాకావారు, కలక్టరుగారి సందర్భమున వ్రాయువ్రాతలు, చేయు సిఫారసులు, తలపెట్టిన మార్పులు, మనకు వెలియబోవుగదా! వ్యవసాయకాఫోద్యోగియులు గ్రామముల పెంట వచ్చి చేసిన విచారణలవలన నింతమాత్రమైన తెలియగలెను. రయితులగు వారు తమక త్రవ్యమును యుక్తముగ నిర్వహింపవలెను.

ఇల్లు అమృతమునకు
వికాలమైన దొడ్డిగలిగి భాగుగ నిర్మింపబడిన యొక మేడ యిల్లు అమృతమునకు గలదు. దొడ్డు తోటలు మొదలైనవి వేసికొనుట కనుకూలముగనున్నది. (1813)
నెల్లూరు నవాబుపేట బజారు వీధిలో గలదు.
“టనర్ C/o హిందువుత్రిక, మదరాసు”
అని వ్రాయుడు.

డాక్టర్. జె. కె. రావుగారి సుఖప్రదాయని.
(1209) శుక్లనష్టము, కుసుమరోగము, గుండె జబ్బు, తలపోటు, మేహ, సవాలు మత్సలను పోగొట్టును. రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు మెదడుకు బలమును కలుగజేయును. నెలకు సరిపోవు డబ్బా 1-3 నెలలు 50-00 మాత్రము. ధన్వంతరి ఆశ్రమము, 45 బిగ్ స్ట్రీటు, బ్రిటిష్ కనీ, మదరాసు.

నిర్బంధావాసవిచారణసంఘం
నివేదికము.

రౌలటు సంఘనివేదికము నామోదించుట.
(గతసంచికానుబంధము)

XV విప్లవకారుల వర్తననుండి గైకొనబడిన యొప్పుల బట్టియే విప్లవకారులను సేరములను, ఆయుధములను కనుగొంటిమను పోలీసువారి వాక్యములు అనుమానాస్పదము లనియు, పోలీసువారే కొన్ని ప్రశ్నకములలో ఆయా యాయుధముల బట్టి, యీ విప్లవకారుల నెరిచిరిని కొందరికి నుపరిపన్నును. ఇందును గూర్చి కనుగొనబడిన విషయపురకరవిస్త్రీక్షములను నిట్టి అభిప్రాయము ఆసక్తికరమని స్పష్టము కాగలదు. సంగ్రామ ప్రారంభమునుండియు 80 మందికంటె నెక్కుడు సంఖ్య గల విప్లవకారులవర్తననుండి ఆయుధములను, మందుగుండు సామానులను దొరికినవి. ఈసంఖ్యయందు 7 గురు తప్ప ఇతరులందఱును పట్టువడక పూర్వమే విప్లవకారులని కొన్ని కాగితముల వలనను, వారి స్నేహితులు గావించిన ఒప్పులవలనను తెలిసినది. ఇంతేగాక, హిందూజాతీయమండలియు ఇట్టి వస్తువులను ముట్టచూపుచున్నట్లు అటుండ, వీరి ఒప్పులవలనను మూలముల దాగియున్న విప్లవకారులను పోలీసువారు గనుగొనగలిగిన విషయ మనుమానాస్పదము కాజాలదు. వీరికానాశక ఫలమును నున్నారనియు ఒక సమాచారముననింతమంది యున్నారనియు, మున్నగువివరముల బట్టి చేయబడిన ప్రయత్నముల విజయమువలన నివిషయములు వాస్తవము లని దృఢపడగలదు. పోలీసు వారినిసరియగు మార్గమున బెట్టిన ఈ ఒప్పుల లెప్పటికిని లాభకరకరములుగ నే యున్నవి.

XVI ఇక పోలీసువారివద్ద సేరముల నంగీకరింపక పోయినను, వీరు సేరములని స్థిరపరచు సాధారణము బున్నవారి నిషయమై యోచితము. ఇండియను ఎవిడెన్స్ ఆక్టునుబట్టియు, ఇంగ్లీషు లాప్రకారమును సేరములు తెలిపిన నిదర్శనము న్యాయసమ్యక్తము. కాని అట్టి నిదర్శనములు సేరమునికి సంబంధించిన యితరవిషయములవలన బలపరుపబడినదక్క ఆతని శిక్షింపబడుటకు అచారమైనది. మావద్దనున్న అనేక కేసులలో నిట్టి నిదర్శనముల బలపరచు విషయములు గలవు. ఆసేరముని తన సేరాంగీకారముమీదనే ఆతని శిక్షించుట డే మకరము గాకపోయినను, అట్టిదర్శన అన్యాయము మాత్రము కాదని ఇండియను ఎవిడెన్స్ ఆక్టును, ఇంగ్లీషు న్యాయశాస్త్రమునుగూడ అంగీకరింపుచున్నవి. రహస్యములను, విప్లవకారులను అగు ముట్టలలోనివారు చేయు సేరములు సాధారణ సేరములు కావు. ఈ ముట్టల బున్నవారు తమకార్యముల నెతి గుప్తముగచేసి, ప్రజలలో భయమును వ్యాపింపజేయు యత్నించుటచే, దీనికి సంబంధించిన విషయములు సేరముల ఒప్పులల మూలముననేగాని యితర విధముల బడయుట చాల వరకు కష్టము. కావున నిది కరకు దెలుపబడిన పరిశోధనములవలన ఈసేరముల ఒప్పులలను పరిశీలించి తప్పురికీ కవి నిలువనగునెడల నవి వాస్తవములని అంగీకరింప వలసియున్నది. ఈ సేరములలో అంతర్భూతమున్నదని దెలుపబడిన కేసులు మావద్ద ఆత్మలెప్పుడు నున్నవి. ఈసందర్భమున మనము చెందువిషయముల గూర్చి యోచింపవలెను. ఒప్పులలపడినవారిలో ననేకులు 18 - 22 వత్సరముల నడిమివయసు గల విద్యార్థులు. భారతదేశవిద్యార్థులెంతభావోద్రేకపూరితము, ఎంతతపస్వీభావుల (వ్రొమ్మటకు ప్రేరేతులగుచున్నను, ఇతరులయెడల ననవసరముగనే సేరాలోపణము జేయని వారల స్వభావము బాగుగనెరింగిన వారలకు తెలియకపోదు. ఇంకనుఇతరులయెడల సేరముగప్పి పుచ్చుస్వభావము వారికి గలదని చెప్పవచ్చును. వారట్లు గావించియుండిరి. కాని, యితరులకుడ సేరములని వారసత్వముల బుంతురుదు. కాని, వారు తమంతట తామివిషయమున నసత్యమును బలుకకపోయినను, వారనుమానించువారి సెల్లరకష్టముల పాలు చేయు తలంపుతో పోలీసువారి ఇష్టము ననుసరించి వారిట్టి అన్యకమున కొడిగట్టవచ్చునని చెప్పుచును. ఈ యుద్దేశ్యముతో పరిశీలించి చూచినయెడల సేరములు తమ ఒప్పులలలో విప్లవకారుల మాటుపేర్లను మున్నగు వానిని దెలుపుటవలనను, ఈ విషయములు అటుసెప్పుట పట్టుపడిన కేసులలో అగడబడుటవలనను, ఈ ఒప్పులలను సత్యములని అంగీకరింపవలసి యున్నది. అట్టికేసులలో సెల ప్రమాణముగుదాని నిట వివరించుచున్నాము. ప్రస్తుతము నిర్బంధితుడైన యొకడు కలకత్తాలో విప్లవసంఘ సభ్యులగు విద్యార్థుల కొకచో చిన్న భోజనగృహము సేర్పరచెను. ఈతడుగూడ విప్లవకారు

డనిపట్టుకొనబడెను. ఈ సేరమును సమర్థించుటకు కొందరు సేరముల ఒప్పులలయు, సేరాను స్థిరపరచు పరిశీతులును ఆధారములు. ఆగృహములో సెల భోగమును ఒక విద్యార్థి భోజన వసతికి బాడుగ కొనగొనిననియు, తా నాభోజనశాల నుంచ తేదనియు ఆతడు తెలిపెను. ఆవిద్యార్థులవర్తననుండి ఆతడు తీసికొనుట దక్క తనకు వారితో నెట్టి సంబంధమును లేదని ఆతడు నుడివియుండెను. ఈ విషయములతో కేసు మావద్దకు విచారణకు వచ్చినది. ఈవిషయముల పరిశీలించి, కేసును పరిష్కరించితిమి. పిమ్మట నితరకేసులను విచారించునపు డీతని విషయమున నింకను కొంత సమాచారము తెలియవచ్చినది. ఈసూతన విషయము లిదివరకు పోలీసువారికి దెలియును. ఈవిషయములు సేరము లొసంగిన ఒప్పులలవలనమునను, ఇండియా రక్షక శాసనానుగుణ్యముగ పట్టుకొనబడిన వారి మూలమునను దెలిసినవి. ఈ రెండవ కేసు రగతి వారతమ సేరము నంగీకరింపక, తాము సేరముల ముగామని వాదింపుచు, ఆసందర్భమున ప్రయోజన హోమేలు విషయమును ఇతరస్థలములనుగూర్చి తెలిపిరి. ఇట్టివారిలో ఆతని బంధు వొకడున్నాడు. వీరిందరను ఆతని హోమేలులోనే భోజనముచేసి, నివసించుచుంటియని తెలిపిరి. ఈ విషయముల నన్నిటిని వారు పోలీసువారికి దెలిపినపుడు పోలీసువారిని వైన వేర్కొనబడిన యాతని కేసునకు సంబంధించి యుండునని చెబుతున్నారు. ఇంకను విద్యార్థులు తమకార్యక్రమమును దెలుపుచు తత్సందర్భమున నాతని సేరమును దెలిపియుండిరి.

XVII. ఈరెండు తరగతులకు జేందనివారివిషయమై యోచితము. వా రెవరనగా:—

(1) రాజకీయపు ద్రోహితులగుగాని, రాజకీయ సేరములకు గాని సంబంధించి, క్రిమినలుకోర్టుచే శిక్షితులయ్యు, కారాగృహవిముక్తులైన తోడనే రాజకీయపు ఖైదీలుగగాని, నిర్బంధితులగు గాని గావించబడినవారు. వీరు కోర్టువారిచే తమ సేరములకు శిక్ష విధింపబడినను, వారు ప్రజాక్షేమమునకుగాని, బ్రిటిషు ఇండియా సంరక్షణమునకు గాని భంగకరముగ వర్తించెదరను ధృవముగు నమృతముండుటచే 1818 సంవత్సరపు రెగ్యులేషను వలనగాని, ఇండియా రక్షక శాసనముచే గాని నిర్బంధితులుగా వలెననియు, తమ సేరములకు ప్రకృతాపమునొంది, తామిక రాజ్యమునకపాదుమును గల్గింపమని ప్రభుత్వమువారికి తృప్తికరమగు అంగీకారము నొసరి గుదనుక విడుదల గావించ బడరాదనియు అభిప్రాయములు ప్రబలముగ నున్నవి.

(2) క్రిమినలు ప్రాసీజురకోర్టు 109 తేక 110 క్షేప్త నుచే పరిశీలంపబడి, విప్లవ సేరములలో సంబంధముగలిగి యున్నదని కోర్టువారికి దృఢాభిప్రాయముల గల్గించినవారు. యితర తరగతివారికి అనుకరించు విషయములే పీడికిని వర్తించును.

(3) ఆయుధములగుగాని, మందుగుండు సామానులగుగాని సేరమును దెలుపు యితరవస్తువులగుగాని దగ్గర యున్న పదములను పట్టుబడినవారు. స్థితిగతులబట్టి వీరి సేరాలోపణమునకు వేరే నిదర్శనము లనవసరము.

(4) విప్లవ సేరములను పరిశోధించు చుండగా పోలీసువారిని అనుగమించుచు, సేరమును దెలుపుస్థితిగతులలో పట్టుబడినవారు. వీరి సేరాలోపణమున కితర విషయములు కూడ గలవు.

(5) నిగూఢములగు పేళ్ళ జాబితాలో విప్లవకారులని దెలుపబడిన పరిశోధనలలోగాని, విప్లవకారులవద్దగాని దొరికిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములబట్టి సేరములగు పరిగణింపబడువారు.

(6) తమ సేరము నంగీకరింప నప్పటికిని, తమ వామ్నాలమున సేరాలోపణము గావించుటకు తగిన వాక్యముల బలికినవారు.

XVIII. నిగూఢములగు పేళ్ళ జాబితాలో దెలుపబడిన వారి నామములు గలవారు సేరములని నిర్ణయించితిమి. ఏలనన, యీవిధానము విప్లవకారుల కార్యవిధానమున నొకభాగముగనున్నది. ఈపరిస్థితిలో విప్లవకారులు తమ నామములగుప్రపరచుటకు నిర్ణయించిన యిట్టి రహస్యవిధానము మంచి ఎవిడెన్సుగా నుండును. విప్లవోద్దేశ్యముతోగాక యితరభావములతో అచ్చటిపేర్లుప్రాయబడిన వను నిదర్శనమున అట్టినిదర్శనము లిట్టి జాబితాలో గాననగు మనుష్యులకు ప్రతికూలముగ నుపయోగింపవచ్చును. ఈ రహస్యపద్ధతి ననుసరించి యీ విప్లవకారులు తమ నామములను లిఖించుట, అందు వేర్కొనబడిన వారిని సంరక్షించుటకే గాని, వారిని కష్టముల పాలుజేయుటకు గాదని అంగీకరింపక తప్పదు. ఈ నిదర్శనముల నుపయోగించుటచే, వానిమీదమాత్రమే ఆధారపడియుంటిమని తలంపరాదు. వీనికి దోడుగ సేరము వాలోపించుట కితర నిదర్శనములు కూడగలవా అని కూడ యోచించియుంటిమి. (నశేషము)

ఫోర్టు సెంటు జారి గెజటు

సాల్టు ఆబ్ కారి కాఫు దక్షిణపురేంజి డిప్యూటీ కమిషనరు బాల్ గువిన్న వాల్సు బ్యూరవన్ తల్ సెమింగు గారు ఉత్తరపురేంజి డిప్యూటీ కమిషనరుగ నియమింపబడిరి.

పటూర వెద్దయ్య నాయుడుగారు కోరావట్టిజిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

వై. గోవిందరావు గారు ఆదోని మ్యునిసిపల్ వైరు మనుగ నియమింపబడిరి.

చిన్న కరిబసత్ గొడుగుగారు ఆదోని తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగ ఎన్నికవైని నియమింపబడిరి.

విరిపురము బాసప్పగారు బగ్గరిజిల్లాలో హోనుపేట తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

ఇక జండి సీతారామరావు, రెడ్డిపల్లి రాఘవేంద్రరావు గార్లు మదనపల్లి తాలూకాబోర్డుసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

కరుమంచి వెంకటసుబ్బారావు నాయుడుగారు కడప జిల్లా రాజుపేట తాలూకా బోర్డుసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

రామమల్ల నరసింహరెడ్డిగారు కడపజిల్లా రాయకొట తాలూకాబోర్డుసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

చల్లా నుబ్రమణ్యము గారు రాజమహేంద్రవరము తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

కంచి వెంకటసుబ్బయ్యగారు కర్నూలుజిల్లా కోయిల్ తుంకల తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

బి. రామిరెడ్డిగారు కర్నూలుజిల్లా ఆదోని తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

అలిఖాన్ మంజోజీ, హెచ్. ఎం. డి. అబుల్ కరీమ్ గార్లు కర్నూలు తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

కె. నుబ్బారెడ్డిగారు కర్నూలుజిల్లా మాన్యువారు తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

శేటమల్ల సీతారామస్వామి వంతులు, భలభద్రుని చిన్నయ్య సెట్టిగార్లు భీమనిపట్టణము మ్యూనిసిపాలిటీ సభ సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

పి. లక్ష్మీవరను, బి. ఏ. ఎల్. టి. గారు ఆదోని తాలూకా బోర్డుసభ్యులుగ నియమింప బడిరి.

శ్రీమాన్ దీనబంధు చమత్తి మహాకయ్యగారు గంపా ముజిల్లా గుంనూరుతాలూకా బోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి.

నేమూరి శివ నుబ్బారావుగారు నరసాపురము తాలూకా బోర్డుసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

యామని అనంతరావు పంతులుగారు నరసిపట్టణము తాలూకా బోర్డుసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

మార్కువాంటరుగారి స్థానే జె. ఏ. ఏట్టుగారు మ్యూలు ఫయనలు బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

మలయ చందనము

(1251) సెగరోగమునకు కుశాంతి. మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిన తెలియదు. వత్సము లేదు. నితికాశి మున్నగు కఠినచికిత్సల పనిలేదు. దుశ్శయైన మా మలయచందనము ఎఱుఁతై, తెలుపు, వచ్చు అను మాడు చిధము సెగరోగమును మాడు పూటలలో మాన్పును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0 గంధర్వపార్శ్వసీ, రాజమండ్రి.

నిశ్చయము, సుకిరము గుణవంతులు.

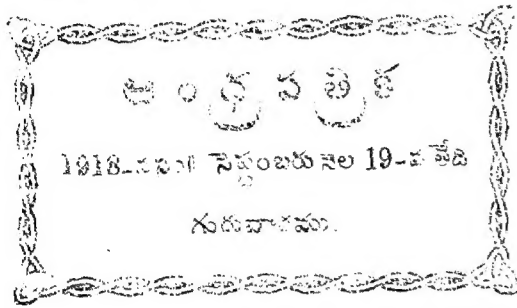
10 సంవత్సరముల లోపునుండి బాధపడుచుండు నల్ల కుప్పరోగము వారమునకు రు 10-0-0 8 వారములలో నిస్సంజేహముగా కుదురును. 2 వారములలో గుణము కనబడును. 2 వారములు గుణము కనిపెట్టుటకు చార్జి రు 5-0-0 క్షేత్ర కృష్ణ. మొదలైన పుండ్రన్నియు 4 వారములలో శుభ్రముగా మానిపోగలవు. వారమునకు రు 7-8-0 2 వారములలో గుణము కనబడును. మామూలజుల మందు చితము.

నిస్సత్తర, కేగ, మేహరోగము మొదలైన జబ్బులకు నివారణ 4 వారములు. వారమునకు రు 5-0-0. మూడు దినముల మందుచితము. శ్రీలైల రోగమును, సంతానము లేకపోవుట, బలహీనము, పిష్టిమూర్ఖు, మొదలయిన రోగములకు సురక్షితమైన నివారణము 4 వారములు. వారమునకు రు 5-1-2 రోజులలో గుణముచున్ను. మూడుదినముల మందుచితము. గొట్టు, పక్షవాతము, కీళ్లపోట్లు మొదలైనవాటికి నివారణ 6 వారములు. వారమునకు రు 7-2 వారములలో మంచి గుణము కనబడగలదు. 2 వారముల మందునకు రు 5 చార్జి అగును.

O. Emporium.
68 F Beadon Street Calcutta.

ప్రకటన

బందరులో యిదివరకు ఏజంటుగా నున్న గంధం వీరయ్యనాయుడుగారు యిప్పుడు ఏజంటుగా లేరు. వారిస్థానే చెరుకువాడ సరసింహము గారు ఏజంటుగా నియమింపబడిరి. గాన, యిక్కుముందు చందాదారు లందరును తమ బాకీచందాలను అడ్వాన్సుచందాలను సరసింహముగారికి చెల్లించవలయునని కోరుచున్నాము. వీరయ్యనాయుడుగారికి చెల్లించినచో మేము బాధ్యులము కావాలము. —వ్యవస్థాపకుడు.

సంస్కరణవిధానము:

ఆంగ్ల దేశాభిప్రాయము

మాంటేగూ సంస్కరణ నివేదిక ప్రచురణకు నపుడు భారతీయ ప్రతినిధు లాంగ్లేజ్ మునందు లేనందుచే గలిగిన వ్యవహారానురాను వ్యక్తమగుచున్నది. మాంటేగూ నివేదిక మతి తీవ్రమగు మార్పుల కెడమిచ్చునని, ఇండ్లో బ్రిటీషు సంఘము వారు వెలగొంది, ప్రథమమున నివేదికను సరసింబిరి. లిబరలు పక్షమువారందుచే మాంటేగూ గారికి చేయుత నొసగుటకు సంస్కరణ విధానమును హద్దించిరి. కాని రానురాను సిడెహాంపక్షము వారికిని, నివేదికను పరిశీలించిన కొలదియు, సత్వరాభివృద్ధి కవకాశ మున్నటుల గన్పట్టలేదు. అందుచే నివేదిక తాము దలచినంత యపాయకరముగాదని వీరు మనోనిశ్చయము గుదుర్చుకొన సాగిరి. ప్రభువుల సభలో సంస్కరణవిధానముపై జరిగిన చర్చలో, ఇండ్లో బ్రిటీషు సంఘపక్షపాతి యగు లామింగ్టను ప్రభువుగారు, తామను కొనినన్ని అపాయములు నివేదికయందు గాన్పింప వని నడిచియుండిరి. ఇండ్లో బ్రిటీషు సంఘసభ్యుడగు సర్ ఎ. హెచ్. ప్రేసరుగారు లండను టైముస్ పత్రికకు వ్రాయుచు, తామును ఇండ్లో బ్రిటీషు సంఘమునందలి యితర సభ్యులును, సంస్కరణ విధానమందలి ముఖ్య సూత్రముల నంగీకరించుచుంటి మనియు, వినరములలో మాత్రము మార్పులవసరమని కోరెదమనియు, దెలిపి నటుల నేటి తంత్రీవార్తలలో గాననగును. కన్ప ర్వేటివు పక్షమునకు జెందిన సర్ జె. డి. రీసు గారు గూడ, నివేదిక సత్వరాభివృద్ధి కెడమిచ్చుదను దృఢసమృక్తముచేతనే, సంస్కరణవిధానము నకు హృదయపూర్వముగ నామోదము దెలిపిరి. తుదకు ఫలితమేమనో యూహించుటసలభము. ఇండ్లో బ్రిటీషు సంఘమువారికిని, లిబరలు పక్షము వారికిని, ఎటులెటులో రాజీ జరుగును. నివేదికయందు అభివృద్ధి కవకాశమిచ్చు సూత్రములు చాలవరకు సంకుచితము గావించబడును. మాంటేగూ నివేదిక నున్న దున్నటుల అంగీకరింపవలెనని గోరు లిబరలు పక్షమువారు, సంస్కరణ సూత్రముల నిపు డామోదించ మొదలిడిన ఇండ్లో బ్రిటీషు సంఘమువారిని సమాధాన పరచుటకై, కొంతపడి తగ్గుదల కొడబడుదురు గాని, సంస్కరణ నివేదిక కేమాత్రము ముందుకుజనుట కిచ్చగింపరు. ఇండ్లో

బ్రిటీషు సంఘము వారికి చేయుతనొసగుటకు డాక్టరు నాయుడుగారిదివరకే, ఆంగ్లేజ్ మునందు కృషి నలుపుచున్నారు. మితవాదపక్షమువారిని చేరదీయుటకు టైముస్ మొదలగు పత్రికలు విశ్వ ప్రయత్నముల నలుపుచున్నవి. సంస్కరణసూచనలకన్న ముందుకుజనుట యసంగతమని, రాజ ప్రతినిధిగారును, సర్ విలియము విన్సెంటుగారును, సామ్రాజ్యశాసనసభాసభలో స్పష్టపరచిరి. ఇట్టి స్థితిలో పార్లమెంటు సభయందు కాంగ్రెసుసూచన లంగీకరింపబడుట కవకాశము గలదా యని పలువురకు సందియము గలుగుచున్నది ఇంతవరకును, సంస్కరణనివేదికగూర్చి భారతీయుల నిజాభిప్రాయ మాంగ్లేజ్ మున శ్రాగుగ వెల్లడిగాలేదు సంస్కరణ విధానమందలి సాధక బాధకముల నాంగ్లేజుల కెటుక విరచుటకు, భారతీయ ప్రముఖు లెన్నదగినవారు ఆంగ్లేజ్ మునం దిప్పుడెవరునులేరు. ఇట్టితరీ, ఆశాభంగము దేశమున వ్యాపించుచుండుటలో వాత్సర్యమెద్దియునులేదు. ఇట్టి యాశాభంగమునే, గౌరవ నియులగు కె. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు ప్రతికలలో సీ రీతివ వెల్లించియుండిరి.

“కాంగ్రెసు లీ విధానమును మాంటేగూ విధానములో జొప్పించునట్టి యసంభవ కార్యమునకు మనము పూనుకొనుటచే నెట్టి లాభమును గలుగనేరదు. ఆంగ్లేజ్ మునందలి బాధ్యత గల మంత్రులును, హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారును, సంస్కరణ విధానమున కొక యడుగయినను ముందడమని నిశ్చయించుకొనిరి. డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారు, మాజెడి నిరాశకు తగిన కారణము గలదు. మనకు గల యత్యాశ నిరర్థకమనియు, హిందూదేశమునందలి దేశాభిమానులలో నగ్రగణ్యుడగు నాక్రేష్టుని దూరదృష్టికవ్యామము గలిగించితిమనియు, అంతయు మించిన పిచ్చుట మనమే గ్రహించగలము.”

మాంటేగూ నివేదికము ప్రచురణయిన వెంటనే, సిడెహాంపక్షము పక్షమున రెంతటి యాతురతకు లోనయిరో కనుగొనుటకు, భాజదారు అను నామము వహించి ఆగ్లేజు మాసపు “ఎంపైరు రివ్యూ” మాసపత్రికలో యొక విలేఖకుడు సంస్కరణముల గూర్చి వ్రాసిన వ్యాసమును జూచిన వ్యక్తముగను. సంస్కరణసూచనలు అభివృద్ధి కాటంకము గలుగునని భారతీయు లెటుల విమర్శించిరో, యీ లేఖకుడు సంస్కరణమును విప్లవమునకు గొంపోవునని భీతి నటులనే జూపెను. ఈతని విమర్శన లతిపిచిత్రముగ నున్నది. నివేదికయందు ఆంగ్లేజు పుణుల యభిప్రాయము పూర్తిగ నిరసింపబడె నట. రాష్ట్రీయ సభలలో అధికార సభ్యుల స్థానము చుస్సహము గావించబడెనట. అతివాదులను బుజ్జించుటకే మాంటేగూ ఛలమునెప్పుడూ ముఖ్యముగ పాటుపడిరట. సంస్కరణములు సఫలమగుచో, తిలకు, జిన్నా, దాసు, పాలు మొదలగువారలు శాసనసభాసభలలో జేరి తమ యిచ్చవచ్చిన శాసనములను గావించి, అక్కరలేని వాటిని నిరాకరించెదరట. శాంతిని, శ్రామ్యమును పోషించుటకీ నివేదిక మెట్టి మార్గమును గల్పింపదట. స్వాయత్త ప్రభావత్త శాఖలుగ పరిపాలనా శాఖలను విభజించుట, యీ లేఖకుని కేమాత్రమును సరిపడదు. అందుచే నీత డిటుల వ్రాయుచున్నాడు:

“ప్రభుత్వధర్మములను రెండుభాగములుగ విభజించుటచే, అమాయ, మనఃస్పర్ధలు, కల్లోలము జనింపజేయక మానవు. రాష్ట్రీయ గవర్నరుగారి స్థితి శోచనీయముగ నుండును. ఆతని కార్యనిర్వాహకసభను, గృహనిర్వాహకమునందు ప్రత్యేక భాగముల కధికారము వహించిన యిద్దరు భార్యలతో, బోల్పవచ్చును. చిన్న భార్య తన భర్త స్థితిని దుస్సహము గావించి, నిరంతరకలహముల చేత గృహనిర్వాహకము చుస్సాధ్యము గావించవచ్చును. ఇద్దరు భార్యలకును, తమ తమ ధర్మముల గూర్చి నిరంతర కలహములు పెరుగుచునే యుండును. వీరిద్దరను సమాధానపరుచుటతో, భర్తయొక్క కాలమంతయు వినియోగింపబడుచుండును.”

స్టేటుకౌన్సిలు నిర్మాణమును గూర్చి యీ లేఖకు డీక్రింది యభిప్రాయ మొనగుచున్నాడు:

“స్టేటుకౌన్సిలు అధికారము నెల్లప్పుడు నువయోగించెడి దృఢత క్రి గలరాజ్య ప్రతినిధియందేనని, ఆతనెల్లర కయిప్పు డగును. రాజ్య ప్రతినిధి బలహీనుడగునని, యీ యధికారము ఫలవిరహితమగును. ప్రభువుల సభకును, కామస్స సభకును ఆంగ్లేజ్ దేశములో జరుగుచుండే పోరాటములన్నియు, శాసనసభకును స్టేటుకౌన్సిలు గవర్నరు జనరలు కౌన్సిలు సభలకును అనవరతము గలుగుచునే యుండును. ఆంగ్లేజ్ మునందలి రక్షణోపాదములు మూత్రము హిందూదేశమున దుండనేరవు.”

సిడెహాంపక్షపాతు లిటుల గావించుచున్న తీవ్రవిమర్శనములకు. సర్ జె. డి. రీసుగారు మాసపు “రైట్ టైంస్” సంచికీ అందు ఆప్టు” అను మాసపత్రికలో సమాధాన మిచ్చిరి. మాంటేగూ నివేదికమునంతను, విశేషమారము సమర్థించుచు, విమర్శకులు తలించుచున్నటుల, హిందూదేశమునందలి బ్రిటీషువారి అధికారమును క్షీణింప జేయుటకు మాంటేగూగారు పూనుకొని రచుట కల్లయని, రీసుగారు నిరూపించిరి. ఇందుకు వారు మూడుదాహరణముల నిచ్చిరి. హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు తమ యిచ్చవచ్చినటుల నడచుటకు విలుగులుట, వారి యధికార మిప్పుడు రీతినే కాపాడబడుట, మొదటి నిదర్శనము.

“హిందూదేశ రక్షణమున కాంగ్లేజు సామ్రాజ్యము బాధ్యత వహించునంతవరకును, ప్రభుత్వమునందు ఉన్నతోవ్యోగములందును ఆంగ్లేయు లధికముగ నుండితీరవలయును. ఆంగ్లేయోద్యోగి ఎల్ల సమయములందును కనిపెట్టియుండుట ముఖ్యపర” మని నివేదిక గ్రంథకర్తలు వ్రాసిరి. ఇది రెండవ నిదర్శనము. నివేదికాంతమున గ్రంథకర్త లిటుల వ్రాసిరి: “హిందూదేశము, వాణిజ్యాభివృద్ధిచే విశేష లాభము గాంచెడిది. ఈ యభివృద్ధికి బ్రిటీషువారి వెట్టుబడియే మూలకారణము. అందుచే, యే పరిశ్రమకయినను ఇబ్బంది కలిగి పోటీచే నప్ప పడకుండ రక్షించుటకు, ప్రభుత్వమువారి కధికార మిచ్చుట మన దిధియెమున్నది.” ఈస్థితి ఎల్లప్పుడు నిలచి యుండుగాక యని రీసుగారు గోరుచున్నారు. ఇది మూడవ నిదర్శనము. ఆంగ్లేయుల లాభక్షేమముల కెట్టి లోకము గలుగకుండ కాపాడబడెనని చూపుటకీ మూడు నిదర్శనములు చాలును. అధికారము కొలదిమంది హస్తగతమగునని తెలిపెడు నాక్షేపణకు నివేదిక గ్రంథకర్తలు తమ కట్టి యుద్దేశ మేమాత్రము లేదని తెలిపియుండిరి. కాని రీసుగారు మాత్ర మిటుల వ్రాయుచున్నారు:

“ప్రథమదశయందు, ఇట్టి ఫలితము సమకూరకుండ, నాటంకపరుచుట కెటుల సాధ్యమో నాకు దోచకున్నది. బ్రాహ్మణుడును, అందులో ముఖ్యముగ బ్రాహ్మణన్యాయవాదియు, తరతరముల నుండియు దేశీయవిదేశ ప్రభుత్వముల కాలములో నాక్రమించిన స్థానము, నిపుడు గూడ నిలుపుకొని తీరును. సమర్థుడు వైకివచ్చునను సిద్ధాంతమును దొలగించుట యసంభవము. ఆతని యాన్నత్యము

హాకసభను, గృహనిర్వాహకమునందు ప్రత్యేక భాగముల కధికారము వహించిన యిద్దరు భార్యలతో, బోల్పవచ్చును. చిన్న భార్య తన భర్త స్థితిని దుస్సహము గావించి, నిరంతరకలహముల చేత గృహనిర్వాహకము చుస్సాధ్యము గావించవచ్చును. ఇద్దరు భార్యలకును, తమ తమ ధర్మముల గూర్చి నిరంతర కలహములు పెరుగుచునే యుండును. వీరిద్దరను సమాధానపరుచుటతో, భర్తయొక్క కాలమంతయు వినియోగింపబడుచుండును.”

స్టేటుకౌన్సిలు నిర్మాణమును గూర్చి యీ లేఖకు డీక్రింది యభిప్రాయ మొనగుచున్నాడు:

“స్టేటుకౌన్సిలు అధికారము నెల్లప్పుడు నువయోగించెడి దృఢత క్రి గలరాజ్య ప్రతినిధియందేనని, ఆతనెల్లర కయిప్పు డగును. రాజ్య ప్రతినిధి బలహీనుడగునని, యీ యధికారము ఫలవిరహితమగును. ప్రభువుల సభకును, కామస్స సభకును ఆంగ్లేజ్ దేశములో జరుగుచుండే పోరాటములన్నియు, శాసనసభకును స్టేటుకౌన్సిలు గవర్నరు జనరలు కౌన్సిలు సభలకును అనవరతము గలుగుచునే యుండును. ఆంగ్లేజ్ మునందలి రక్షణోపాదములు మూత్రము హిందూదేశమున దుండనేరవు.”

సిడెహాంపక్షపాతు లిటుల గావించుచున్న తీవ్రవిమర్శనములకు. సర్ జె. డి. రీసుగారు మాసపు “రైట్ టైంస్” సంచికీ అందు ఆప్టు” అను మాసపత్రికలో సమాధాన మిచ్చిరి. మాంటేగూ నివేదికమునంతను, విశేషమారము సమర్థించుచు, విమర్శకులు తలించుచున్నటుల, హిందూదేశమునందలి బ్రిటీషువారి అధికారమును క్షీణింప జేయుటకు మాంటేగూగారు పూనుకొని రచుట కల్లయని, రీసుగారు నిరూపించిరి. ఇందుకు వారు మూడుదాహరణముల నిచ్చిరి. హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు తమ యిచ్చవచ్చినటుల నడచుటకు విలుగులుట, వారి యధికార మిప్పుడు రీతినే కాపాడబడుట, మొదటి నిదర్శనము.

“హిందూదేశ రక్షణమున కాంగ్లేజు సామ్రాజ్యము బాధ్యత వహించునంతవరకును, ప్రభుత్వమునందు ఉన్నతోవ్యోగములందును ఆంగ్లేయు లధికముగ నుండితీరవలయును. ఆంగ్లేయోద్యోగి ఎల్ల సమయములందును కనిపెట్టియుండుట ముఖ్యపర” మని నివేదిక గ్రంథకర్తలు వ్రాసిరి. ఇది రెండవ నిదర్శనము. నివేదికాంతమున గ్రంథకర్త లిటుల వ్రాసిరి: “హిందూదేశము, వాణిజ్యాభివృద్ధిచే విశేష లాభము గాంచెడిది. ఈ యభివృద్ధికి బ్రిటీషువారి వెట్టుబడియే మూలకారణము. అందుచే, యే పరిశ్రమకయినను ఇబ్బంది కలిగి పోటీచే నప్ప పడకుండ రక్షించుటకు, ప్రభుత్వమువారి కధికార మిచ్చుట మన దిధియెమున్నది.” ఈస్థితి ఎల్లప్పుడు నిలచి యుండుగాక యని రీసుగారు గోరుచున్నారు. ఇది మూడవ నిదర్శనము. ఆంగ్లేయుల లాభక్షేమముల కెట్టి లోకము గలుగకుండ కాపాడబడెనని చూపుటకీ మూడు నిదర్శనములు చాలును. అధికారము కొలదిమంది హస్తగతమగునని తెలిపెడు నాక్షేపణకు నివేదిక గ్రంథకర్తలు తమ కట్టి యుద్దేశ మేమాత్రము లేదని తెలిపియుండిరి. కాని రీసుగారు మాత్ర మిటుల వ్రాయుచున్నారు:

“ప్రథమదశయందు, ఇట్టి ఫలితము సమకూరకుండ, నాటంకపరుచుట కెటుల సాధ్యమో నాకు దోచకున్నది. బ్రాహ్మణుడును, అందులో ముఖ్యముగ బ్రాహ్మణన్యాయవాదియు, తరతరముల నుండియు దేశీయవిదేశ ప్రభుత్వముల కాలములో నాక్రమించిన స్థానము, నిపుడు గూడ నిలుపుకొని తీరును. సమర్థుడు వైకివచ్చునను సిద్ధాంతమును దొలగించుట యసంభవము. ఆతని యాన్నత్యము

దైవికము. కాలమే, అధికారమును కొలదిమంది హస్తములనుండి తొలగింపగలదు. ఆంగ్లదేశము నందువలననే, హిందూదేశమునందును కాలము గడచిన గాని, యిది సంభవించినదే.

రిసు మొదలగువా రిచ్చిన సమాధానములు ఇండ్లో బ్రతిమ సంఘమువారి కభయ మొసగి నటుల గన్పట్టచున్నది. ఈ సంఘమువారు సంస్కరణముల నెడ తీవ్ర ప్రాతికూల్యము నిపుడు తగ్గించుచు న్నాడు. ఈ సమయమున సిడెజోహము పాక్షికులకును, సంస్కరణ విధానామోదకులకును, రాజీబరుగు సూచనలు గాన్పించుచున్నవి. ఈ రాజీలో భారతీయులకు చోటుండునా? ఈ ప్రశ్నకు, సమాధాన మొసగు బాధ్యత, కాంగ్రెసు సభానిర్వాహకులపై నిలిచి యున్నది. ఇకనయినను, కాంగ్రెసుసభవారు ఆంగ్లదేశమునకు భారతీయ ప్రముఖులను రాయబారమున కంపెదరా? ప్రభుత్వమునా రీ విషయమై ప్రచురించిన నిషేధమును దొలగింపుడని కోరెదరా? వెంటనే, భారతీయ ప్రముఖులు వెడలి, ఆంగ్లప్రజలను హిందూదేశపు దృష్టమును బోధింపవలయును. హిందూదేశపు దృష్టనిశ్చయము నెఱుకపరుప నాయును. కాంగ్రెసు తీర్మానములకు వెనుకకు వెడలమని, భారతీయులు తమ మనోదార్పణను వెలిబుచ్చవలయును. ఇక్కార్యము వెంటనే కొనసాగునా, యాశకు తావు గలదు. లేనియెడల, ఈ యవకాశము చేజారి నటులనే ఎంచవచ్చును.

మొయిలుపత్రిక : వింతవార్త.

డాక్టరు నాయరుగారు ఆంగ్లదేశమునందు స్పంతకాలమును ఉపవ్రసిన జనదను నిషేధమును తొలగించినటుల, జూలై 31-న తేదిన జరిగిన ప్రభువుల సభలో, ఐలింగుటను ప్రభువుగారు లామింగుటను ప్రభువుగారి ప్రశ్ని కుత్తరముగ దెలిపియుండిరి. ఈ సందర్భమున మొయిలుపత్రిక యొక వింతవార్త నిటుల దెలిపినది.

“ప్రభుత్వమువారు బుద్ధిపూర్వముగ నీ సౌకర్యమును గలిగింపలేదు. విధి లేక యందు కొడబడవలసి వచ్చెను. అందుచే డాక్టరు నాయరుగారు, ప్రభుత్వమువారి యెడల ప్రత్యేకకృతజ్ఞతాభావము జాపవలసిన యవసరము లేదని మా విలేఖరి దెలిపెను. సంస్కరణ విధానము ప్రచురమయిన వెంటనే, డాక్టరు నాయరుగారు నిషేధాజ్ఞను సరకుజేయక దాని నుల్లంఘించ నిశ్చయించిరి. డాక్టరు నాయరుగారు రజ్జికార్యమునకు గడంగిరేని, తా మెట్టి చర్యను తీసికొనజాల మనియు, అందుచే ప్రభుత్వకార్యదర్శిగారు నాయరుగారిని తమచేత నయినటుల సమాధాన పరచుకొనవచ్చు ననియు, యుద్ధ విధివారు మాంటాగూగారికి దెలిపినటుల గూడ, వెల్లడియైనది. దీనినిబట్టి, సంస్కరణ విధానామోదమునకు బూనునటుల బ్రతిమ వత్రిక లతో నెట్టి ఏర్పాటులు గావించబడినవియు, యుద్ధ సభవారికి దెలియవలయు నున్నము.”

వై వార్త నిజమై యుండునా? అసత్యపు వార్తల సంఘటన, మొయిలుపత్రికా లండను రిలేఖరి అంది వైచినచేయియని, మన కెల్లర కనుభవైక వేద్యమే. కాని, యీ వార్త సత్యమగుచో, కాంగ్రెసుపక్షమువారియెడల నొక విధముగను, పత్రికాల పక్షమువారి యెడల మరియొకవిధము గను, యుద్ధ మంత్రివర్గము ప్రసరించుచున్నటుల ఘోషపడగలదు. హిందూదేశప్రజలయందీవార్త గంతుపైని పెంపొందింపగలదు.

సామ్రాజ్యకాసననిర్మాణసభ

నిన్నగూడిన సామ్రాజ్యకాసననిర్మాణసభలో వత్తముల ధరలను నిర్ణయించు చట్టము గూర్చి సెలెక్టు కమిటీవారు తయారుజేసిన నివేదికము ప్రచురింపబడినది. చౌకధరలకు విక్రయించదలచిన స్టాండర్డువత్తము లెల్లరికి దెలియనటుల, గుర్తుల గలిగియుండవలయు నని, సూచించబడెను. ఫ్యాక్టరీలలోనికి వెడలి పరిశీలించుట కధికారము ప్రభుత్వోద్యోగులకు దీసివేయబడెను. ఈ సంఘమువారు, విదేశములనుండి వచ్చేడి బట్టలధరలను నిర్ణయించువిషయము గూర్చి ఎట్టి సూచన గావించి యుండలేదు. క్రొత్త చట్టముచే, ఇండియాను మిల్లులకు నవ్వుము గలుగుటయు, విదేశపు వర్తకుల లాభ మితీతయించుటయు జరుగవచ్చు నని భీతి గలుగుచున్నది. ఏ వన్నులనునను, చట్టమును ప్రవేశపెట్టు నప్పటినుండియే, వసూలు చేయబడునను శాసనము గావించుట, అపాయకరమని, వశులు శర్మగార్లును దెలిపిరిగాని, లాభము లేదయ్యెను. ఆయుధశాసనము గూర్చి, ఎట్టి మార్పుల వసరమో యోచించుట కొక యువసంఘ మేర్పాటు కాబడెను. కవర్దీగారి తీర్మానము ఫలరహితముగ గావించుట కీ సంఘ ముపయోగించబడుండుగాక. బాయిస్కోటుల గూర్చిన కవర్దీగారి తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు రెడదించుట శోచనీయము. ఈ తీర్మాన మత్యంతోప యోగకర మయినది. ప్రజలీ యుద్యమముపట్ల విశ్వాసము జాపుచున్నారు. ఈ యుద్యమము చెన్నపురియందు అభివృద్ధి జాపుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు చూపిన ప్రాతికూల్యము, దూరదృష్టిని సూచించుట లేదు.

ప్రశ్నలు ఉత్తరములు

శాసననిర్మాణసభలో వేయు ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వమువారుచ్చ జవాబు లొక్కొకమాటు నింతను పుకొల్పుచుండును. తలకుపాలుగార్లు ఢిల్లీకి వెడలగూడ దను నిషేధమును తొలగించెదరా యని, వశులు గారు ప్రశ్నింపగ, నిషేధపు టుత్తరువు ఢిల్లీ కమిషనరుగారి దగుటచే, తాము జోక్యము కలుగజేసికొన మని, సర్ విలియము వికసెకలు గారు సమాధాన మిడిరి. ఈజవాబును గూర్చి అమృతబజారు పత్రికకు గలిగిన యీ క్రింది సందియమే ఎల్లరకును గలుగుచున్నది.

“హిందూదేశ ప్రభుత్వమునకు, ఢిల్లీ కమిషనరుగారివై నధికారము లేనియెడల, రాష్ట్రాధికారికి జిల్లా కలెక్టరుగారివైనను, జిల్లా కలెక్టరు గారికి కాకాస్టేబిలువైనను, అధికార ముండదు. దేశనాయకులను ఢిల్లీకి రాకుండ నిషేధించుటకు, సామ్రాజ్యసభలో నిట్టి సూత్రము ప్రతిపాదించబడుట ఎంతయు చోద్యము.”

గవర్న మెంటు సరీక్షలు.

1917-18 సంవత్సరమున జరిగిన గవర్న మెంటు పరీక్షల గూర్చి స్టామ గొక నివేదికమును ప్రభుత్వము వారి కంపిరి. ఇదిగలకు కార్యదర్శిగ నుండిన మాదాక్సుగారు తమపనిని చాలించుకొనుటచే, వారిస్థానమున డి. ఎ. హాబ్బెగారు నియమితులైరి. మీరుగావించిన సేవకై స్కూలులీవింగు సర్టిఫికేటుబోర్డు వారును యూరపియను స్కూలు పరీక్షాబోర్డు వారును, ప్రభుత్వమువారును తమ ఆభినందనముల దెలిపిరి. సాంకేతికపరీక్షలకు 10,888 మంది దరఖాస్తులనంపిరి. అందు ఉన్నత తరగతి పరీక్షకుబోవు వారిసంఖ్య గతవత్సరమునకంటె హెచ్చినదని నివేదికమున వెలుపబడినది. ప్రాథమిక, మాధ్యమిక తరగతుల యందు పరీక్షలలో నుత్తీర్ణులైన వారిసంఖ్య తగ్గుటకుగల కారణ మేమియో వెలుపబడలేదు. ఈపరీక్షలలో ఉన్నతతరగతికి 6 గురుకు, మాధ్యమిక తరగతికి 124 గురుకు, ప్రాథమిక తరగతికి 284 మందియు శ్రీలంకాదరఖాస్తులనంపిరి. ఇందు వరు

సగ 5 గురు 98 గురు 176 గురు పరీక్షలుండెను కృతార్థులైరి ఉన్నత తరగతిపరీక్షకు బోయిన శ్రీలంకదరును కట్టుపనియందును, దుస్తుల తయారుచేయుటయందును పరీక్షనిచ్చుట సంశ్చికికము. ఈపరీక్షలకు వచ్చినవారిందరును హిందువులే యని నివేదికము నడుపుచున్నది. ఇదిగలకులూ కూడ వీనిలో నభిరుచిన వ్యక్తులకు అవసరము. మదరాసు సంగీతసభవారిచే నీయబడు పెండితకము, సంగీతములో ప్రాథమికపరీక్షనిచ్చు వారులేనందున నీవత్సరమున నదియెవరికి నొసంగబడలేదు. ఇక సబ్బాద్రి నేటు, వైద్యకాఖనుగూర్చి యోచింతము. ఇందులో పోటీ పరీక్షకు 226 మంది వచ్చిరట. బర్యాపర్తిగను 12 భాగీలున్నవి. దీనికి 98 గురు దరఖాస్తులనంపిరి. అక్కంటులెట్లు పరీక్ష ప్రథమ పర్యాకు మీ వత్సరమున చే జరిగినది. ఈ పరీక్షలవలన 1,98,740 ఆదాయమువచ్చినది. అందులో రు 1,73,917 వ్యయమైనది. మొత్తము మీద ఈ పరీక్షలలో విజయము గాంచిన వారిసంఖ్య సంతుష్టి దాయకముగలేదు. ఇకముందైనను ఇనియూవారీకంఠములగతుండుగట్లు ప్రయత్నింపవలెనని పరీక్షాధికారులను హెచ్చరించుచున్నాము.

సంస్కరణములు

భారతరాజ్యాంగ సంస్కరణచర్య సభ మగియుటకు పూర్వము జరుపుటకు ప్రభుత్వమువారు తీరస్కరించిరి. ఈ చిహ్నము కొంచెము కలవరపరచుటకు సందియము లేదు. మరియూ కాలయాపనమునకు ప్రతిహాభావములు, మాంటాగూ కార్యముతో సంబంధము గలిగియున్న చాల్లెసురాబర్డు, లియెనెలకర్లి నుగార్లుచే వ్యక్తీకరింపబడుటచే ప్రభుత్వమువారిలోనే భిన్నాభిప్రాయము లుండుటచే ఈచర్య ఆలస్యమైనదను ఆలోచన స్ఫురింపకమానదు. ప్రభువులసభను నోరు విప్ప నీయక, రాజీనామాను వారంగీకరింపకుండగ జేసిన కర్ణుడు ప్రభువుగారు కామన్సుభవై రెండవపర్యాయము తమ తీరస్కారమును బంపిరా? “దెయిలీ మెయిలు” పత్రిక కూడ కాలయాపన మవసరము నొప్పుచున్నది. ఇందు మూలమున భారతదేశమునెడల లాముకుజా గారికి గల ఆశయములలో విగ్లాండుదేశవిషయమునందు వలెనే వెలుకంజ నేయుచున్నట్లు తోచుచున్నది. మాంటాగూ గారి సంగిన ప్రత్యుత్తరముల బట్టి భారతీయులకు వైవిధ్యోద్యమాల నిచ్చు విషయమున గూడ మిగుల లాభత్యము వెల్లడియగునని తెల్లగుచున్నది. ఈ ప్రతిపటనము విగ్లాండులోవలెనే హిందూదేశ విషయమున గూడ తగ్గిపోదు. మరి, యీ మంత్రివర్గమున బరిమి రాజప్రతినిధివాక్యములకంటె ఇండియను రాజప్రతినిధి వాక్యముల కెక్కుడువిలువ యుండజాలదు. ఏవిషయమున ఆలస్య మింతకంటె నెక్కుడవనూ కారకమో యూహించుట కప్తము. “నేషను” పత్రిక.

విమానముల దాడి.

లండను, సెప్టెంబరు 18:— నాకాదళముతోగూడ విమానములు ఈ నెల 8-15 తేదీలకు మధ్య చాల దాడులను సలిపెను. బ్రూకెసుమీద 9³⁰ టన్నుల బొంబులను వదలెను. 11 బొంబులు ప్రేలి పంటలు లేచినవి. యూటికర్క్ విమాన శాలమీద బొంబులను వేయగా నొకటి తగులబడినది. యంత్రికాలలోగూడ మంటలు లేచినవి. శత్రువిమానములు చురుకుగా నెదిరించలేదు. రి విమానములకు భ్వంసముచేసిరిమి. మావి రెండురాలేదు. అవి తక్షణదేశమున దిగనని తెలియుచున్నది నాకాదళమువారు తెలిపిరి.

ఆస్ట్రేలియాస్థితి.

ఆంప్రకండ, సెప్టెంబరు 18:— ఆస్ట్రేలియా ప్రధాన మంత్రి వెల్లెజు వియన్నా నగరమునకు వచ్చి సోపవారము నాడు చక్రవర్తిని దర్శించెను. హంగరీలో స్థితిగతులు చాల గందరగోళముగ నున్నవనియు, వెల్లెజు మంత్రివర్గమువారు త్వరలో రాజీనామా నిచ్చెద రనియు బుడా పెన్సువలేఖకుడు లోకలాంజిగరు పత్రికకు వ్రాసెను.

జర్మను ఖియదీలు.

లండను, సెప్టెంబరు 18:—బోల్షివికులలో జర్మను ప్రైదీలుండుటచే మంగోలియా సెమికాంగులలో నాందోళనము కలిగినది. చీనావారు చాలమందిని నిరాయుధులను చేసి రని వెకింగునుండి టైముకు తలెవార్త వచ్చినది.

సంకల్పము

(రెండవ పేజీ)

ఇంగ్లండు

ఒక ప్రయాణికుల నౌకను ముంచుట.

లండను, సెప్టెంబరు 15:—941 మంది ప్రయాణికులతో, దక్షిణాఫ్రికాకు బయలుదేరిన "గాల్ఫ్ కానిస్" నౌక ఈ నెల 12-వ తేదీ ఉదయము 7 గంటలకు టార్జెడ్ సలనుంచుచుండెను. దానిలో 941 మంది ప్రయాణికులుండెరి. వారిలో 800 మంది స్త్రీలును పిల్లలునుండెరి. దక్షిణాఫ్రికానుండి బర్తనుగారు గూడ నందుండిరి. 180 మంది ప్రయాణికులును 80 మంది నావికులును కనబడలేదు. అలహాబాదు బారిష్టరు హామిల్టనుగారి భార్యయును కుమార్తెయును కనబడలేదు. బర్తనుగారిని కాపాడిరి. శత్రువులు గాల్ఫ్ కానిస్ నౌకను ముంచుట చాల దారుణము. శత్రువులిట్టి దారుణకృత్యము నొనరించుట వలన త్వరలో విజయము కలుగునట్లు దక్షిణాఫ్రికా వారిధిక మగు సహాయము చేయగలుగుదురని జనరలు బోధాగారు దక్షిణాఫ్రికా దౌత్యమువారి పక్షమున ప్రకటించిరి. ఇండియాకు ప్రయాణమైనవారు మరి 6 గురు స్త్రీలుండెరి. వారందఱును కాపాడబడిరి.

నూలుపనివాండ్ర సమ్మేళనము.

లండను, సెప్టెంబరు 16:— లాంక ప్రెస్ లో నూలు మరల పనివాండ్రు పని లేనికొలలలో కూడ శీతమియ్యవలెనని కోరిక సమ్మేళింపిరి. ఈ నెల 17 వ తేదీకి చాల నూలుయంత్రకాలల పని నిలిచిపోవునట్లున్నది. సమ్మేళనము ముగియనివో ముందువారమునకు 8 లక్షలమంది పనివాండ్రు పని లేకుండ నుండురుగాని సమ్మేళింపిరి. తొలగవచ్చు ననుకొనుచున్నారు. మాంచెస్టరులో పనివాండ్రును పరిపాలకసంఘమువారు నాలుగింజిది కొత్తమాచనలను చేసిరి. ప్రధానమంత్రికి కొంత ఆలోచనము కలుగగనే వానిని వారు పరిష్కరింతురు.

ఇండో బ్రిటిషు సంఘము-సంస్కరణములు.

లండను, సెప్టెంబరు 16:—సర్ ఎ. హెచ్. ప్రేసరు గారు మైమ్మపత్రిక కోకయుత్తరమువ్రాసి అండ్రిట్టు తెల్పిరి: ఇటీవలజరిగిన ఇండో బ్రిటిషుసంఘ సభయందు కొందఱు సభ్యులు రాజ్యాంగసంస్కరణములనుగూర్చి అననుకూలముగా చెప్పిన వాక్యములు మాకు సమ్యక్ముగ నున్నది. సంస్కరణ విధానమునందలి ప్రధానవిషయములను భావములను మేమామోదించుచున్నాము. కొన్ని వివరముల విషయమున మట్టుకు హిందూజాతాంగమంత్రికి విమర్శలను బంపవలసియున్నది. ఇట్టి సంస్కరణసాధనము ఇతర సాధనములకంటె కడుమంచిది. కాంతి కరమగు, సత్పరిపాలనమునకును నేర్పలుపబడిన పూచీలు మొత్తముమీద బాగుగ నేయున్నవి కాని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల ప్రభుప్రయత్న ఫలము ముందుగా తెలియనిది ఈ విషయమునుగూర్చి తెల్పుటకు వీలుగాదు. గాన వానివఱకు వేచియుండవలెను. బాగ్రత్తతో పరిశీలించుటకును సక్రమాభివృద్ధికిని చేయబడిన ప్రయత్నము లామోదకరములు. మితవాదుల విజ్ఞాపనతో ప్రేసరుగారేకీర్ణించుచున్నారు. కడపట నిర్ణయంప బడు సంస్కరణవిధానమున జరుపుటకు భారతీయులును, యూరపీయులును గూడ తోడ్పడవలెను.

అడ్మిరలు మేయోగారు.

లండను, సెప్టెంబరు 17:—యూనైటెడ్ స్టేట్సువారి అట్లాంటిక్ నౌకాదళాధి పతియగు అడ్మిరలు మేయోగారు యూరపునందుగల యూనైటెడ్ స్టేట్సు నౌకాజలమును పరిశీలించుటకు ఇంగ్లండుకు వచ్చిరి.

అంతర్జాత్రమండలి కార్మిక సభ

లండను, సెప్టెంబరు 17:—అంతర్జాత్రమండలి కార్మిక సభా ప్రథమ సమావేశము నేటిదినము వెస్టుమిడ్లెండునందు జరిగెను. ఆంగ్లదేశము, ఫ్రాన్సు, ఇటలీ, జర్మనీయును, యూనైటెడ్ స్టేట్సు, గ్రీసు, స్విట్జర్లాండ్ కార్మిక ప్రతినిధులు వచ్చిరి. వ్యాపారసంఘ మహాసభయందు పాల్గొంటుంటి కమిటీ అధ్యక్షులగు బంటింగు గారధ్యక్షత వహించిరి. మిక్రమండలి కార్మిక జనులలో సంయోగమును సమాధానమును గూర్చుటకు ప్రయత్నించుటకే ఈసభ సమావేశపలుపబడినది. వారు ఎట్లుయినను

సంధి చేసికొనవలెనని కోరువారు కారు; శత్రువులను నిర్మూలము చేయవలెనని కోరువారును గారు. గౌరవకరమును చిరకాలసంవర్ధకము నగు సంధి లభింపజేసికొనుటయే వారి కోరిక. అధ్యక్షులు ఆస్ట్రీయను సంధిప్రయత్నమును గూర్చి చెప్పవలసిన అభ్యంతరములనుగూర్చుటకు అన్ని మార్గముల నవ్వేషించుట మన విధియని చెప్పిరి.

కార్మిక మహాసభ.

లండను, సెప్టెంబరు 18:— మిక్రమండలి దేశముల కార్మికులందఱును విజయము కలుగువరకును పోరుజరిగించుటకు కృతనిశ్చయము గాకలేదు. శత్రుదేశములవారిని తరుముటకు తగిన సంరంభముతో మిక్రమండలికి తోడ్పడుటకు ఆమెరికా కార్మికులు గాఢదీక్షతో నున్నారు. జర్మను సాంకామిక నిరంకుశ ప్రభుత్వములు స్వపరిపాలిత దేశములవారి కందరికిని హానిని కలుగజేసెను గాన సాంకామికనిరంకుశత్వ మడుగంటు వరకును వారిని మన మెదిరించవలెను. కాన విల్లునుగారు నూచింపిన 14 మరతులును సంధికవసరమని మిరందరును స్థిరపరచవలెనని గోరిపర్చుగారు కార్మిక మహాసభలో నుడివిరి.

లాయిడుబార్ని గారు.

లండను, సెప్టెంబరు 18:—వీరికి కొద్దిగా నయముగా నున్నది.

విందు.

లండను, సెప్టెంబరు 18:—లాయిడుబార్ని గారి ఆస్వస్థతవలన అధినివేశనముల పత్రికాధికతులకు చేయబడవలసిన విందు ముందువారమున జరుపబడును.

జోర్జ్ ముల్లో కొల్లలు

ఆమెస్టరుడెం, సెప్టెంబరు 18:— నిన్న సాయంకాలము కొల్లగొట్టువారికిని సైనికులకును జోర్జ్ ముల్లో జరిగినసంఘర్షణమున గుంపువాండ్రు 6 గురికి ఆపాయము కలిగినది. వారిలో చాలమంది చిన్నపిల్లలు. దుకాణములకు దోచుకొని ధ్వంసము చేసిరి. పిల్లలను పిల్లలోనికి పోనియ్యవద్దని గ్రామాధికారి ప్రకటించెను.

ప్రాస్టు

శత్రువులు పురములను తగులబెట్టుట

లండను, సెప్టెంబరు 17:—ఆమెరికను రంగమునుండి రూటురువిలేఖరి నిన్నటిరాత్రి నిల్లు తంతివార్తనిచ్చెను:—హిందెస్టర్ల పంక్తిపైనున్న డెమ్మార్బిను లాబాసిపురములు తగులబడుచుండుటవలన వా రాపంక్తిని వదలి వెనుకకు పోవుదురని యూహింపగూడదు. ఈ రెండు పురములును మనఫిరంగుల అగ్నికి గురియైయున్నవి. మన అగ్ని వలననే ఆపురములు తగులబడుచుండవచ్చును. మా సెల్లికి పొడవునను మండిపోవుచున్న పురములు పరాన దేశముల పురములుగను, శత్రురక్షణతం ప్రాసములపై సంబంధము లేనివిగను నున్నవి. అవి పెల్లుల మూలమున తగులబడినవి కాబాలవు. ఇచ్చట హిందెస్టర్ల పంక్తి అంతరించియున్నది గాదు. మా సెల్లి, కోట్సుడిమ్యూనులకు నడుమను పశ్చిమముగనున్న మైదానము ఇంతకంటెను బలీయమైనది. ఉత్తరమున కొంతదూరమునకును అంత ప్రాముఖ్యముగల స్థానములులేవు. వరుసయ్యి తియ్యుకొరులకు నడుమను ఆపంక్తియందున్నది ప్రజేకమును. దాటితిమి గాన తృప్తి కరముగ నిలచియుండు భాగమును గనుగొనుట వారు వెనుకకు పోవుటకు సిద్ధపడినవేతప్ప సాధ్యముకాదు. కాని స్థాన ప్రాముఖ్యమునబట్టి వారు వెనుకకు పోవుట సాధ్యపడదు.

ఆమెరికను విమానములు.

యధర్ధంగమున వికాళభాగమునందు శత్రువులు వెనుకకు పోవుచుండగా ఆమెరికను వైమానికులు వారిని కలవరపఱచిరి. జర్మనులకు వస్తుసామగ్రి వచ్చుమార్గములను వైమానికులు కాగుగా నిర్ణయించిరి. ఈయ్య ములన్నియు విగ్నితెను, తియ్యుకొరుల నడుమను ఏకముగా కలియుచుండెను. సెంటు లెనాయి అను స్థానము ఈసంగమ స్థానమునకు మధ్యమున నున్నది. కాన వైమానికులు శత్రువస్తు ఆగమన మార్గము తా మనుకొనిన స్థలమునందే యుండుటచూచి, శత్రువులకు పస్త్రవుల సప్త యుయందు ఆలస్యము గలుగునట్లు అతిసాహస

ముతో పని నల్పిరి. వర్షము కురియుచున్నను ఆనేక పర్యాకుములు వారు తమ విమానములను భూమికి 40 అడుగుల ఎత్తునటకు క్రిందికి దివి శత్రువస్తువులను దెచ్చు బండ్లను గుర్తించి చిన్న బండ్లను, రైలువాగులను, బాంబులతో గొట్టియు మర ఫిరంగుల గాల్చియు ధ్వంసముచేసిరి. శత్రువులు తప్పించుకొను మార్గములను మన వైమానికులు అడ్డగించుటవలననే మనకు లభించిన దోపిడిలో విశేష భాగము లభ్యపడెను. పట్టువడిన ఫిరంగుల సంఖ్య 200 కు దాటిపోయినది. యధర్ధంగమున ప్రధానసాము నరికట్టుటవలననే ఇంత దోపిడి గలిగెను.

బ్రిటిషువారి పురోగమనము.

లండను, సెప్టెంబరు 17:—సెంటు క్వింటనుకు ఈ కాన్యమున మరికొంతపోరు జరిగినది. హాల్ము ప్రాంతమున మేము కొంతస్థలము నాక్రమించితిమి. ఉత్తర రంగమున గూడ పోరుజరిగినది. లాబెస్టికి పశ్చిమమున ఒక జర్మనుస్థానమును కొంతమందిని పట్టుకొంటిమి. నోవహిటుకు ఈకాన్యము నను ప్లాగు స్త్రీలుకు సమీపమునను కొత్తస్థానముల చేర్చుచితిమి. వరస్టాట్ ప్రాంతమున శత్రువుల నోడించితిమి.

విమానములు.

నిన్నను బ్రిటిషురంగము నందంతటను విమానసంచార మధికముగా జరిగినది. శత్రువులధికముగ సెరించినను చాల ఛాయాపటము లెత్తబడెను. మాఫిరంగుల వలన శత్రువులఫిరంగులు చాలనవ్వమై మండి, ప్రేలిపోయిన వని మా వైమానికులు తెలిపిరి. పగలు 24 రాత్రి 15 టన్నుల బాంబులను మేము విమానకాలమున్నగువానిమీద వదలితిమి. మావజ్జికి తూర్పున దిన మంతయు విమానసమరము జరిగినది. మేము 45 శత్రువిమానములను నేలగూల్చితిమి. వానిలో 7 విమానము లొక్కపోయి ధ్వంసమైనవి. వరి 20 నవ్వపరచ బడినవి. మాఫిరంగు లొకవిమానమును గూల్చినవి. 17 బ్రిటిషువిమానములు మరలి రాలేదని బ్రిటిషువారు తెలిపిరి.

బెల్జియము రంగము.

లండను, సెప్టెంబరు 17:— ఫిరంగులధికముగా రంగమునందంతటను కాల్యబడినది. సేనలు తలపడెను. న్యూపోర్టు బోసెంగీ మెక్కువారిల ప్రాంతమున నది చాల హెచ్చుగా నున్నది.

జర్మనుల తిరోగమనము.

లండను, సెప్టెంబరు 17:—లాఫ్ట్స్ కు తూర్పున శత్రువులయొత్తడినలన మేము కొద్దిగా వెనుకకుపోతిమని జర్మనులు వాయువార్త నంపిరి.

పారిసుపై దాడి.

పారిసు, సెప్టెంబరు 17:— దాడివలన 6 మంది మరణించిరి. 5 గురికి గాయములు గలిగెను.

పరాసురంగము.

లండను, సెప్టెంబరు 17:— పరాసువారిల్లు ప్రకటించిరి:—ఎయినీనది కుత్తరమునందు రెండువైపులకును ఫిరంగి యుద్ధము జరిగెను. మెయిన్ మన్య డిహం సెనకు పశ్చిమమున కొకముట్టడియందు ఖయిచీలు పట్టుకొంటిమి. సెంటుపీతేరిలా గ్రాండు మాంటుసాన్సు నాములకు నడుమను రీమ్యుకుత్తరమున శత్రుముట్టకులను భగ్నపఱచితిమి.

అమెరికను రంగము

లండను, సెప్టెంబరు 17:—రూటురువిలేఖరి ఆమెరికను రంగమునుండి యిట్లు ప్రకటించెను:— శత్రువులు హిందెస్టర్ల పంక్తిని వదలి వెనుకకుపోవ నూహించుచున్నారని తెలియవచ్చుచున్నది. లోరైనునందు వానై యొత్తిడి తీవ్రముగా కలదు. వారు మోసల్లివైనున్న పట్టణములను వారు తగులబెట్టుచున్నారు. ఈపురములు మన స్వాధీనము కావచ్చును. డెమ్మార్బిను, లాబాసి అనునవియు గూడ కలవు. ఈ రెండు పట్టణములును హిందెస్టర్లపంక్తిపై నున్నది. సెంటుమిహేలుకు తూర్పున యధర్ధంగపు ముఖ్యభాగమున ఆస్ట్రీయనులు యుద్ధతీవ్రతను భరించునట్లు ఏర్పాటుచేసి జర్మను లందఱును వెనుకకు పోవువఱకును మిక్రమండలిని నిలిపియుంచవలెనని యుత్తరువు చేసిరి. ఆస్ట్రీయనులు ఇందుమూలముగా విశేష నవ్వమును భరించి ఆసేటలకు కైదీలను గోల్పోయిరి. 31-వ జర్మను దళమునందు ఫిరంగులన్నియు మాచే పలుబడినవి.

బ్రిటిషురంగము

లండను, సెప్టెంబరు 17:—రూటన్ విశేష బ్రిటిషు రంగమునుండి యిట్లు ప్రకటించెను: కడచిన 24 గంటలలో 181 మంది కై పీలు పట్టుపడిరి. మనము విశేషబలముతో ఆశేకస్థల ముందు మఱచుటల ముట్టడింతు మని శత్రువులు తలచుచున్నారు. మిత్రమండలివా రిప్పుడు పెద్దదెబ్బలను గొట్టెదరని యూహింపవలెనని పట్టుబడిన ఒక జర్మను ప్రకటనమునలన తెలియుచున్నది. ముట్టడిసలిపి నేనటు లేకుండుట వలన ప్రతి యుద్ధమున జయప్రథముగ చేయకాలకున్నామనియు ప్రతిఘటించుటయును దుస్సాధ్యమనియు ఆ ప్రకటనమునందు తెలుపబడినది. సెంటుమి హేలునందలి ఆమెరికను విజయవార్తలను కప్పిపెట్టుటకు సర్వప్రయత్నములును జేయబడుచున్నవని కై పీలు చెప్పుచున్నారు. ఆమెరికను విజయములగుర్చి భయంకరములగు పుకారులు వ్యాపించియున్నవి. ఆమెరికనువిజయము మూలమున జర్మనులు భయపడిరనియు జర్మనులు శ్రేయ్యముతో వాస్తవమున బయటికి కెప్పుకాలకున్నారనియు భావింపబడుచున్నది.

జనరలు పెర్సింగు గారు.

లండన్, సెప్టెంబరు 18:—మిలేఖి చాలసంతోషప్రదము. సంపూర్ణవిజయము కలుగువరకు నపుడపు డిట్టి మంచి మోతాదులను మీ కందిజేయుటకు ప్రయత్నించుటయే ఆమెరికానేల సంకల్ప మని పెర్సింగుగారు లాయడు బార్బి గారికి తంతివార్త నంపిరి.

హోల్మను గ్రామము వశమగుట.

లండను, సెప్టెంబరు 18:—నిన్నటి యుద్ధములన హోల్మనుగ్రామము మావశమైనది. చాలమందిని పట్టుకొంటిమి. నేనుదయమున సెంటుక్వింటనుకు ఈకాన్యమున తలపడితిమి. నిన్న సాయంత్రము శత్రువులు మోవర్నయొద్ద ఫిరంగులను గొప్ప తలపడి మమ్ములను గ్రామము సరిహద్దువరకును తరిమిరి. రాత్రి మేముతలపడి లాచెస్సి కాల్యకు దక్షిణమున కొద్దిగాయందుకు పోతిమని బ్రిటిషువారు తెలిపిరి.

శత్రువులదాడి.

లండను, సెప్టెంబరు 18:—రాత్రి ఓయిటికి దక్షిణమున ఫిరంగులుకాల్చుబడెను. సాన్నికు త్రరమున శత్రువులదాడి ఫలరహితమైనది. పాపెన లోరై నులలో మేము కొందరిని పట్టుకొంటిమని పరానువారు తెలిపిరి.

బెల్జియం ప్రత్యేకసంధి

పారిసు, సెప్టెంబరు 18:—జర్మను మిత్రులు ప్రత్యేక సంధిని సూచింపగా బెల్జియంవారు మిత్రమండలితో నాలోచించి నిరాకరించిరి.

సెంటు మిహిలు రంగము.

లండన్, సెప్టెంబరు 18:—ఈ రంగమున ఫిరంగి విమానదళము లధికముగా పనిచేసెను. మేము కొంతమందిని పట్టుకొంటిమని ఆమెరికావారు తెలిపిరి.

సెంటుక్వింటను రంగము.

ఈ రంగమున మేము పురోగమము సలిపితిమి. హోల్మనుసావీరంగములి గూడ మేము స్థలము నధికముగ నాక్రమించితిమి. ఎయిలెట్టి ఎయిలులకు నడుమ పురోగమము సలిపితిమి. నేనుదయమున పోరి సాస్కికి తూర్పువనున్న స్థానము నాక్రమించితిమి. లాఫర్ను కు త్రరమున శత్రునైవికు లధికముగా నష్టమైరి. అచట వారిశవములధికముగా పడియుండెను. క్లెనెకు ప్రాంతమున వెస్టిరంగమునందలి జర్మనులు ముమ్మారు తలపడిరి. వారికి చాల నష్టము కలిగించి తరిమితిమి. 7 శత్రు విమానములను నిన్న నేలగుల్చితిమి. రాత్రి గాలి తీవ్రముగా నున్ననుగూడ మావిమానములు 10 టన్నుల బొంబులను వదలెనని గతరాత్రి పరానువారు తెలిపిరి.

నేనెల ప్రకంఠ

పారిసు, సెప్టెంబరు 18:—సె నెటుగుభలో క్లెమెన్కో గారు గంభీరముగ నుపన్యసించుచు పూతులనుండి శ్రజలను మిత్రమండలియొద్దలకు కాపాడి రనిరి. మహాదారుణదరిష్టితులలో విజయము పొపమునకు ప్రాయశ్చిత్తమగునని జర్మనులు తలచిరి. ఇప్పుడు దురదృష్టమున కెయితు నేనెల వెనుకకుపోవుచున్నది. వారు పాపఫలము నిక పూర్తిగా ననుభవించకతప్పదని క్లెమెన్కోగారు చెప్పిరి.

అమెరికా

అమెరికానేన.

లండను, సెప్టెంబరు 17:—ఆగస్టునెలలో అమెరికా నుండి యూరోపుకు 818000 మంది బయలుదేరిరి. వారిలో 180000 మంది బ్రిటిషు నౌకలలో బయలుదేరిరి.

అమెరికా యుద్ధము.

వాషింగ్టన్, సెప్టెంబరు 17:—ముందున్నరమున ఆమెరికా నేనాన్యాయమునకు క్రొత్తిగా 73470 లక్షల డోలరుల నిష్పించవలెనని యుద్ధకాళివారి కాంగ్రెసువారిని కోరిరి.

అమెరికా-భంధి.

న్యూయార్కు, సెప్టెంబరు 17:—నిల్వకుగారు ఆస్తి యను సంధిసూచనపై (సంధిసూచన వచ్చిన ఆగస్టుట వెనుక) తెల్పినవాక్యములను వార్తాపత్రికలు విశేషముగా ప్రకంపించుచు ఆహాదించు చున్నవి.

“గజ” అను పత్రిక నిల్వకుగారి భావములను సంతోషించుచు ఇట్లు తెలిపినది: “సంధివరకులను గూర్చిన ప్రకంపయే వద్దు. సంధిరాదువారములువరకు. జర్మనుపాలకులతోగాక జర్మను ప్రజలతో మనము పనిచేయుచున్నామని మనకు తోచుచున్నది. కాశ్యోకసంధికొత్తైనను ప్రయత్నమువద్దు.”

ఆస్టియావారి సంధి

లండను, సెప్టెంబరు 18:—ఈ సూచనలకు నిల్వకుగారు నిరాకరించుట చాల సమచిత్తము. వీరివలన జర్మనుల కనుకూలమగు వాక్యతావిరహితప్రసంగము కట్టుబడగలదు. అమెరికావారి భావము కేవలమును స్పష్టముగా నవిజయోన్మాదమున ప్రపంచమునందలి నిరపరాధుల కాపదల నత్యధికముగ కలిగించిన జర్మను మిత్రులుగూడ నాభావమునిక గ్రహించగలుగుదురు. వారి నిక మేము భౌతికపరిమితులలో నుంచ గోరెదమని నే నేటుసభలో లాడ్జి గారు నడిపిరి.

సంధిసూచనలు.

ఆంస్టర్డం, సెప్టెంబరు 18:—ఆస్టియా జర్మనీ దొరతనములు బాగుగా నాలోచించిన పిమ్మటనే ఆస్టియా వారు తమసూచనను ప్రకటించిరి ఆధికారపత్రిక నడిపినదని వియన్నానుండి వార్త వచ్చినది.

నిల్వకుగారి ప్రత్యుత్తరము

నిల్వకుగారు రచాలస్యముగ ముక్తమృగ పంపిన ప్రత్యుత్తరము నన్ని జేకులువారు ప్రకంపించిరి. ఇది సంపూర్ణమగు ప్రత్యుత్తరమని విస్పష్టము. మిత్రమండలివారు ఆస్టియా వారి సూచన కంగీకరింపరు. వారు ముందు విస్తరించి ప్రత్యుత్తరమును పంపగలరు.

బొల్కను

బొల్కను రంగము.

లండన్, సెప్టెంబరు 18:—ఫిరంగివర్షమును గురిపించిన వెనుక పరానువారును సెర్వియనులును సెప్టెంబరు 15-న లేచి విశేషబలముతో 2 సం॥ ములుగా బలీయమైయున్న యొక బల్గేరియను స్థానమును ముట్టడించిరి. 15 కొలోమిటరుల సేనాముఖమున వెల్చెక్కు, డొబ్రోపోలు, సాకోలు మున్నగుస్థానములుగల మాసివోనియా ప్రదేశము వశపఱచుకొనబడెను. ఆశేకవందలమంది ఖయిదీలును, ఆశేకఫిరంగులను, విశేష సామగ్రియు పట్టుకొనెను.

తూర్పురంగమున పరానువారి సమరము.

లండను, సెప్టెంబరు 17:—ఈనెల 15 వ తేదీని ప్రారంభింపబడిన సమరమునకు నేను సంపూర్ణ ఫలితము లభించినది. డొబ్రోపోలో-వెల్చెక్కురంగమున చేయబడిన చీలిక యిప్పుడు తూర్పు పశ్చిమములకు విస్తరించి 25 కొలోమిటరుల వెడల్పును 7 కొలోమిటరులలోతును కలిగియున్నది. సోకలుకు పశ్చిమమున సెర్వియావారు గ్రాడస్నిట్జా ఒకలలకు మధ్యను సబలమగు స్థానము నాక్రమించి గ్రాడస్నిట్జా యొద్దనదిని దాటి ఎరిబంట్రి వంతెనయొద్ద శత్రువులను మరఫిరంగులతో చెల్లాచెదురు గావించిరి. వెల్చెక్కుకు తూర్పున చెలో, కాలోలిలో మాసిన్పు బ్రోస్కోవానానులు మిత్రమండలి వశమయ్యెను. ఇంతవరకు 4 నేలమందిని 80 ఫిరంగులకు చాల సామగ్రిలను పట్టుకొంటిమి. అసంక్రందనముజరుగుచున్నది. సెర్వియా వారిసేనానాసముతో బల్గేరియావారిని తరిమిరని పరానువారు తెలిపిరి.

మొనాస్పిరు రంగము.

లండను, సెప్టెంబరు 17:—మొనాస్పిరు కు త్రరమునను సెర్వా వంపునందుకు పరానువారు రత్యధికముగ తలపడిరని బల్గేరియావారు తెలిపిరి. 4-5 నేల అడుగుల ఎత్తుగల కొండల దరున్న బల్గేరియావారి స్థానములు మిత్రమండలివశమయ్యెను. పురోగమము మందముగనే జరుగవచ్చుచుగాని రెండువత్సరములక్రితము బల్గేరియావారికిరించినంత తీవ్రముగా నిష్ఫలమైరింపగలరుట సంశయోన్మదము. వారి ఉత్సాహ మంతరించిన దుటకు ప్రత్యక్షనిదర్శనములు కలవు. గ్రీసుసేనా పునర్నిర్మాణము పేర్కొనబడదగిన విషయము. తూర్పురంగమున నీ సేన ఘనకార్యములను సలుపగలుగును.

ఆస్టిలియా

తేయాకు ఎగుమతి.

మెల్బోరన్, సెప్టెంబరు 17:—ఇకముందు ఆస్టిలియాకు 1917-18లో వచ్చినతేయాకులో 20 వ వంతు మాత్రమే రానియ్యబడును. జావాచీనా జేకులు ఎగుమతులకు నిరోధము తొలగింప బడుటవలన ఇండియా-సిలోను జేకులు ఎగుమతులకు నష్టము కలిగినదనిఆస్టిలియా నుంకములమంత్రి నడివెను.

జర్మనీకి శిక్ష

సిడ్నీ, సెప్టెంబరు 17:—ప్రస్తుతము ఆస్టిలియా యందున్న పరానువ్యాపారసంఘాధ్యక్షు లగు జనరలు పాగారు ఒక ఉపన్యాససందర్భమున చెప్పుచు జర్మనుజేతమున జర్మనుల నోడింపనంతకంతకును, తాను తెచ్చిపెట్టిన యుద్ధోపద్రవములను జర్మనీ గ్రహింపనంతకంతకును జర్మనీశిక్ష సంపూర్తిగా దని తెలిపిరి.

రుష్యా

బోల్షెవిక్కుల పరాజయము.

ఆంస్టర్డం, సెప్టెంబరు 17:—14 వ తేదీగల వెల్చెక్కు గాడు తంతివార్తప్రకారము “ప్రవాద” అనుపత్రిక యిటు వ్రాయుచున్నది: ఆక్రేంజులు రంగమునందు బోల్షెవిక్కుల వను, బ్రిటిషు పరాను అమెరికను సేనలకును యుద్ధము జరిగెను. అందు బోల్షెవిక్కులు మహోపద్రవ స్థితిలో పారిపోయిరి. బోల్షెవిక్కు నాయకులలో న నేకులు బోల్షెవిక్కు పక్షమునదలి బ్రిటిషుపక్షమున జేరిరి.

శత్రువుల నౌకాస్థానమును పట్టుకొనుట.

టొక్యో, సెప్టెంబరు 17:—ఈనెల 9 వ తేదీని జపానునౌకా శత్రువుల నౌకాస్థానమును కాబరొవన్ను యొద్ద పట్టుకొని. అచట 17 అంతర్గాములును 4 నౌకలును వాయువార్తా యంత్రమును 120 ఫిరంగులును చాల మందుగుండును ఇతర సామగ్రిలును జపానువారి వశమయ్యెను.

రష్యాలో జర్మనుసేన

లండను, సెప్టెంబరు 18:—నాల్గో బోల్షి విభుసేనలో జర్మను ప్రధానవైవిధ్యము గూడ నగపడిరి. ధనవంతులగు డొనెటస్కు ప్రాంతమును నిలుపుకొనుటకు జర్మను లధికముగా ప్రయత్నింపవచ్చును. జెకోస్లావకు సేనకు జనరలు సికోపి ప్రధానసేనాని. పశ్చిమమున కల్వలు సిటీ తూర్పున కల్వలు గయిడాగాల్లు సేనలను నడుపుచున్నారు. వీరిద్దరును రష్యావారిని వ్లాడివోస్టకునుండి ట్రెస్కుపత్రికకు తంతివార్త వచ్చినది.

జర్మనీ

ఆంగ్ల విమానముల దాడి.

లండను సెప్టెంబరు 17:—నిన్న మధ్యాహ్నము మానవావిమానకాల మున్నగువానిమీద మావిమానములు రెండుసారులు దాడి సలిపి చాలనష్టమును కలిగించెను శత్రువులనుట నెదిరించిరి. మూడు బ్రిటిషు విమానములు కనబడలేదు. హెగనో విమానకాలమీద మేము బొంబులను వదలితిమి. మంటలు లేచినవి. ఒక విమానము తగులబడినది. మావిమానములన్నియు మరలివచ్చినవి. 16 17 తేదీలయందు రాత్రులలో మూడు విమానకాలలమీద బొంబులను వేసి నష్టమును కలిగించితిమి. మెట్టు సాబుపు త్రెపు యిరుపదారులమీద చాల బొంబులను వదలితిమి. ప్రాంతపుర్ర వైమనుకు గూడ నష్టము కలిగినది. రాత్రి గాలి మెండైనది. 7 బ్రిటిషు విమానములు కనబడలేదు. గతముగా దినములలోను 62 టన్నుల బొంబులను వదలితి మని విమానమంత్రులు తెలిపిరి.

చెన్నపురి కార్పొరేషను

జనరలుమీటింగు

గత సాయంకాలము జె. సి. మొలూనిగారి ఆగ్రాస వాదపత్యముక్రింద కార్పొరేషను జనరలు మీటింగు జరిగినది. రావుసాహెబు జి. నారాయణస్వామిసెట్టి, పి. ఎం. శివస్వామి మొదలియారు, సి. శ్రీనివాసాచార్యులు, మహాత్ముడు ఓన్ మాన్ సాహెబు బహదూర్, రావుబహదూర్ ఎకా. సి. రాజగోపాలాచార్యులు, గొల్లూరూప్ బహుస్సేక్, సయ్యతు, హెచ్. దబ్బ్యు. కాలఫున్, దివాకర్ బహదూర్ రామానుజముసెట్టి, పి. జి. పవెల్లు, పి. సి. పార్థసారథి నాయుడు, గొల్లూరూ, రావుబహదూర్ బి. మోపు రప్ప కర్నెలు బ్రయిసన్, కర్నెలు డిమెనన్ గార్లు ఇంక మఱి కొందఱు ప్రముఖులును సభనలంఠించి రాయశేట ఆస్పత్రి బ్రాములైను హెచ్చించుట బాలికాపాఠశాలలు, యాద్య బత్తిములు, ఘోషా ఆస్పత్రి, ఆహారపదార్థముల ధరలు మున్నగు విషయములగుర్చి చర్చి జరిగించిరి.

రాయశేట ఆస్పత్రి.

చెన్నరాజధానిలో నుండి అడ్డికలు పెడికలు ఉద్యోగములలో శ్రీలకుకూడ నియమించిన బాగుండునని సర్దుకు జనరలుగారు గావించి ఏర్పాటుప్రకారము కార్పొరేషను వారురాయశేటఆస్పత్రిలో లేడిఆసిస్టెంట్సుసర్దుకునియమించుట ఉచితమున దొరతనమువారును ఇతరలకు మందులిచ్చు కాఖిలో లేడి ఆసిస్టెంట్సు సర్దుకును నియమించుటచే ఆస్పత్రి సామర్థ్యమును ప్రజాస్వామ్యమును అధికముగు ననిసర్దుకు జనరలుగారును చెప్పిరి. రాయశేట ఆస్పత్రికి లేడి ఆసిస్టెంట్సు సర్దుకు ఉపయోగపరముగ నుండునని నాల్గవట్టిల్లా సర్దుకునాయ సిఫార్సు చేసిరి. స్టాండింగ్ కమిటీవారుకూడ వల్లెయని యనిన పిమ్మట కార్పొరేషను వారందులకు సమ్మతించిరి.

బ్రాములైను హెచ్చించుట

తలంపబడిన విధమున వెనపెన్షియరి. గవర్న మెంటు హాసు మంత్రినలు వెదల్చుచేయుబడిన పిమ్మట బాడిగార్లు కోడ్డుగుండ బ్రాములైను వేయుటకు ఇండియా దొరనమువారు అంగీకరించిరి. వైరం తెలు వెదల్చుచేయుబడిన పిమ్మట సెన్స్ సరు కార్డులు మొదలు హాంటుకోడ్డుగుండ దబ్బ్యు. ఇ. స్మిత్తు కాచ్చుకును సెక్ లైనును కలుపుటకును; గవర్న మెంటు హాసుమంత్రినకు నూర్పుగ బాడిగార్లు వ్రెన్సుగుండ జనరలు ఆస్పత్రిలైనుకు కలియనట్లుకలెను వేయుటకును చెన్నపురి బ్రాములే మేనేజరుగా రుపపాదించిరి. ఈ విషయము యాలోచనపిమ్మట స్టాండింగ్ కమిటీవారికి పంపబడిన బాగుండునని నారాయణస్వామిసెట్టిగారునుడిచిరి. ఈ సమాచారము స్టాండింగ్ కమిటీవారికి పంపబడిన లాభము లేదని పార్థసారథి నాయుడుగారు ఆక్షేపణచేసిరి.

బ్రాములే మేనేజరుగా రుపపాదించిన పి విషయము స్టాండింగ్ కమిటీవారికి పంపబడకలె ననియు వారి యాలోచనలపై కార్పొరేషను సాగింపకలెననియు నారాయణస్వామి సెట్టి గారురుపపాదించిరి. వై ఉపపాదనము ఓన్ మాన్ సాహెబు గారుచే బలపఱుపబడి తీర్మానింపబడినది.

బాలికాపాఠశాలలు.

కార్పొరేషనువారు నాలుగు బాలికా పాఠశాలలను తెరువకలె నని నూచింపబడినది. పాఠశాల పోషణము దొర తనమువారు గావించెదనియు కార్పొరేషనువారు వాటిపై సభికారము చేయవలెననియు బాలికాపాఠశాలల పరిష్కారకారి చెప్పిరట్లు కార్పొరేషను అధ్యక్షులు చెప్పట చే దొరతనమువారు పాఠశాలల పోషణభారము వహించే మరతు వై కార్పొరేషనువారు బాలికాపాఠశాలల తెరువకలెనని స్టాండింగ్ కమిటీవారు తమ ఆభిప్రాయమును నూచించిరి. కార్పొరేషను వారు అభిప్రాయము ననుసరించిరి.

యద్దబత్తిములు.

గత ఏప్రిలు నెలలో తీర్మానింపబడిన తీర్మానము ప్రకారము మున్నెరూపాయలలోపు జీతము తీయు కార్పొరేషను ఉద్యోగులకు కార్పొరేషనువారు వేతనాభివృద్ధులు మొనగిరి. 50 రూ॥లు గాని అలోపు మొత్తములుగాని నెల వేతనములు బడయుచున్న దొరతనపు ఉద్యోగుల కందఱకు ముద్దబత్తిము లొసగబడుటకు 18 సె॥ జూను 26-న తేదిగల 500 ఆర్డరును ప్యాను చేయవలెనని మేనేజరుగారు కోరిరి. 50 ఆర్డరు కార్పొరేషను ఉద్యోగులకు గూడ వర్తించుటచే టేకెగారు కొన్ని సలహాలు గావించిరి.

సిఫార్సుల ప్రకారము వేతనములువృద్ధి చేయబడిన యెడల ప్రతి నెల 6 నందల రూపాయలు అధికము వ్యయ మగునని అధ్యక్షులు నుడిచిరి.

ఆర్డరు ప్యానుజయిన తే దీ ల గాయను అభివృద్ధి యొసగబడకలె నని నారాయణస్వామి సెట్టిగారు రుపపాదించిరి. గురుస్వామిసెట్టి పార్థసారథి నాయుడుగార్లు నారాయణ స్వామిసెట్టిగారి తీర్మానమును బలపఱచిరి. జీతములవృద్ధినగు పూర్వకముగ నొసగబడుటకంటె ఆహార పదార్థములు తక్కువధరలకు ఉద్యోగులకు సంఫరాచేయుటకు ఉచితముని రింగాచార్యులుగారు నుడిచిరి. తామువివిధజాతులవారితో సంబంధము కలిగియున్నట్లును అట్టివిర్వాటులు సాగవని తాము భావించుచున్నట్లును అధ్యక్షులు తెలియపఱచిరి.

తీర్మానింపబడిన ప్రకారము 12 రూపాయల జీత గాండ్ర కొ స గ బ డు 1 రూపాయి యభివృద్ధి వారి కుటంబపోషణమునకు చాలదనియు, కార్పొరేషను ఉద్యోగులు ద్రవ్యము రూపకముగ వేతనాభివృద్ధులు ఒకగ బనుటకంటె వారికి కార్పొరేషనువారే కొనుబడి ధరలకు విద్యుము మున్నగు సరుకులను సాధారణ వేయుట శ్రేష్ఠమని యు సర్ గార్డును ప్రేజరుగారునుడిచిరి. తమభరములో నిట్టి ఏర్పాటు చేయబడినదనియు గుమారు 4,5 నందల మంది చౌక ధరలకు సామగ్రి కొనుక్కొనివేచ్చుచు జీవించుచున్నారనియు కూడ ప్రేజరుగారు చెప్పిరి. వివిధజాతుల వారు వివిధరకముల విద్యుముతించుచున్న ఏకాంతివారికివలయు అంకము విద్యుము సరఫరా చేయుటకు కార్పొరేషనువారు ఇబ్బందులు పడుచు రనియు కాబట్టి నగదుములమున వేతనాభివృద్ధి లొసగబడుట శ్రేయస్కరమనియు తీచిగారు చెప్పిరి.

ఉద్యోగులకు పనివానిజేత విద్యుమే సరఫరాచేయవలెను. విద్యుము తెప్పించుటలో నిజముగ కలిగిన ఇబ్బందులకన్న వివరింపబడు కష్టములు పెక్కులు. కార్పొరేషను వారికి డిపోజిట్ కలెవు. వాటిలోనే పని సాగింపవచ్చును. దానిపై అధికారము నెలా యుంచుటలో అధ్యక్షులు మాత్రము కొంచెము శ్రమపడవలెను. కాని తాము రక్షించెడి వారిని తలంచుకొన్న తపశ్రమ తగ్గును. అని రింగాచార్యులు గారురుపపాదించిరి తీర్మానములు సర్ గార్డును ప్రేజరుగారు బలపఱచిరి. జేవదానుగారు కూడ రింగాచార్యులు గారి తీర్మానమును బలపఱచి విద్యుము సరఫరాచేయు పద్ధతయి అవలంబించవలె నని నొక్కి వక్కాణించిరి.

లైవే కో ఆపరేషన్ స్టాంపుల పద్ధతుల ననుసరించి మ్యూనిసిపల్ కో ఆపరేషన్ స్టాంపుల తెరచిన జేయకరము కాదాయని రింగాచార్యులుగారు సభాభ్యర్థులకు ప్రశ్నించిరి.

విద్యుము సరఫరాచేయు సాలోచన బాగుగ నేయున్నది. చెన్నుకంపెనీవారి ఉద్యోగులు నౌకరులకన్న కార్పొరేషను ఉద్యోగులు నౌకరులు అధికపెనున్నారు. ఉద్యోగులు కూలీలు మున్నగువారు 2462 య కార్పొరేషనులో గలరు కోఆపరేషన్ స్టాంపు తెలుముటకు విశేషకాలము పట్టును. న గ దు మా ని చే సి వి య్య ము స ర ఫ రా చే యుటకు వాపివేయుటకు బలవంత పెట్టబడుదురు. రింగాచార్యులుగారి తీర్మానముచే కార్పొరేషనువారు ఆమోదించిన యెడల సరకు వచ్చుటకుపూర్వము నగదు చెల్లించుటకు నాకర్షికావ మొనగవలెను. అవి అధ్యక్షులు నుడిచిరి.

ఎవరి జీతములకు దగినట్లు వారికి వృద్ధి యిచ్చుటకన్న 50 రూ॥ ల లోపు ఉద్యోగుల కందఱకు ఒకేవిధముగ మనిషికి రూ. 2-8-0 లు చొప్పు వృద్ధి యొసగబడకలె నని నటేకెగారు తమ తీర్మానములలో సమరణచేసిరి. ఏ. జి. లీచిగారు నటేకెగారిని బలపఱచిరి. తీర్మానము తీర్మానింపబడినది.

ఘోషా ఆస్పత్రి.

విక్టోరియా కేన్సు ఘోషాఆస్పత్రికి కార్పొరేషనువారు 1500 రూపాయలు చందా ఇవ్వవలెనని స్టాండింగ్ కమిటీవారు తీర్మానించిరి. తీర్మానము ఆమోదింపబడి తీర్మానింపబడినది.

ఆహారపదార్థముల ధరలు.

(ఏ) ఆహారపదార్థములు బట్టు మున్నగు జీవితసాధనముల ధరలు అధికమగుటవలన పృజలకు కలుగుచున్న కష్టములు తగ్గించుటకును, ప్రజాక్షేమము, ఆరోగ్యము సౌకర్యము వృధాపరచుటకును సామగ్రియు దొరకెడు స్థలముల నుండి దిగుమతిసౌకర్యములు చేయవలె నని దొరతనమువారిని కార్పొరేషనువారు కోరవలయును. ధరలు నియమించి లాభములు తీయుట నిలుపుచేయవలెను. ధరలు నియమించి ఆకాంతి కలుగకుండ జేయుటకు ఉద్యోగులు అనుద్యోగులు గల వార్డు

కమిటీలు నియమించుట ఆవశ్యకమని కూడ కార్పొరేషను వారు తలంచుచున్నారు.

(బి) మ్యూనిసిపల్ ధనమునుండి 50 వేల రూపాయలతో విద్యుము మున్నగు సామగ్రిలు బీదసావలకు ముఖ్యముగ కూలి జాతుల వారికి విక్రయింపబడుటకు వైసామగ్రిలు కొనుటకు కార్పొరేషనువారు తీర్మానించుచున్నారు. అను తీర్మానమును కె. సి. జేకెచాచార్యులుగారు రుపపాదించి గత పర్యాయము జరిగిన కార్పొరేషను జనరలు మీటింగువారిచే తీర్మానములో (ఏ) క్లాజు మొదటిభాగము ఆమోదింపబడిన దనియు వార్డుకమిటీలు నియమించుటగుర్చి ఏమియు చేయబడ విలులేదనియు పన్నులు వసూలుచేసే ఆక్రెకములు దాచి వేయుటయే తమపనియని కార్పొరేషనువారు తలచిన చర్చింపవలసిన అగత్యమే లేదనియు, కార్పొరేషనువారు చేయుటకు కావలసినంతపని ముంగు కలదుయు, ప్రజాక్షేమముకొటకును ఆరోగ్యముకొటకును కార్పొరేషను నియమింపబడిన దనియు, తాము నూచించిన కమిటీ పంటివారే ఆపణలన్నియు చేయుదు రనియు చెప్పిరి.

కాంతికిరణము కలుగకుండునట్లు చేయుటకే కార్పొరేషను ప్రవృత్తిననియు, వార్డుకమిటీలు ప్రజల తుపయోగకరముగ నుండు ననియు, నారాయణస్వామి సెట్టిగారును చెప్పి జే కె చా చా రి యా రు గారిని బల ప ఱ చి రి. కార్పొరేషను డిపో పనివాటలగుర్చి తమకు కలిగిన అనుభవమును గురుస్వామిసెట్టి గారు చెప్పిరి. కార్పొరేషను డిపో టీకాలడిగోయం దుండబడుటవలన వారికి అద్దెతెట్టుబడి యుండదు. మిరపకాయలు, చింతపండు, ఉప్పలకు దోడుగ రెండు రకముల విద్యుము విక్రయింపబడుచున్నది. కరసనాయిలు విక్రయముగూడ తలంపబడుచున్నది. అయినను రి, రి నందల రూపాయల సరకు విక్రయమగుచున్నది. పోలీసువారి అధికారముక్రింద విక్రయింపబడుటకు వాలీటామగ్రికోడ్డు, బాప్ బజారులకు విద్యుము పంపబడుచున్నది. సరకు విక్రయము నకు బూర్వము సరకు సరఫరా దారులకు నేను సామ్యు చెల్లించుచుండుట లేను. ప్రస్తుతమున్న డిపోలో పనిచేయువారికింద నెలకు 80 రూ॥లు వ్యయమగును. బాస్టీ సంఖ్య డిపోలను తెరుచుటయందే ఇబ్బంది కలుగుచున్నది. డిపోనుండి విద్యుము మున్నగునవి కొందఱు పెద్దమనుష్యులకు పంపవలెననియు వారు వారిని విక్రయించి ప్రవృత్తు పంపుదు రనియు సెట్టిగారు చెప్పిరి.

సర్ ఆలెక్జాండరు కార్డూర్, దివాకర్ బహదూర్, రాజగోపాలాచార్యులు గార్లు చెన్నపురికి వచ్చుచున్నారు. వారు ఆహార పదార్థముల ధరల గుర్చి విచారిం చె ద రు. గురుస్వామి సెట్టి గారి తీర్మానము చర్చలో తెలుపబడుటకు పూర్వము ఒక కమిటీవారు వై నిరువురు గొల్లూరూను దర్శించి వారితో స్థితిగతుల గుర్చి చర్చించుట ఉచితము అం సర్ గార్డును ప్రేజరుగారు నుడిచిరి.

కార్పొరేషను అధ్యక్షులు ఖుద్దుర్ బాద్ షా సాహెబు, రింగాచారి, త్యాగరాయసెట్టి కె. సి. జేకెచాచారి, ఎం. డి. జేవదాను, సల్లా గురుస్వామిసెట్టి, సర్ గార్డును ప్రేజరుగా రు ఒక కమిటీగ నియమింపబడిరి. పీఠ గొల్లూరూను సందర్శించి వారితో స్థితిగతుల గుర్చి చర్చించుటకు తీర్మానింపబడినది.

పిమ్మట సభ ముగిసెను.

బొంబాయిలో విషజ్వరము:— విషజ్వరము మరల బొంబాయిలో ప్రారంభమైనది. గత రెండు వారములలోను దినమునకు 51 మంది వంతున చనిపోయినట్లున్న 293 మందిచని పోయిరి. మరల నీవ్యాధి 10 దినములవరకు మారణము కలిగించు నని తలంచుచున్నారు. ఇప్పుడు వ్యాధి ప్రబలతమ దశయందున్నది. ఈజ్వరము ప్రాణోపద్రవము కాదుగా నిజ్యముకగు లగనే తగినవ్యాగ్రత తీసుకొననికారణమున బలముచేసి ప్రాణ నష్టము కలుగుచున్నది. ముఖ్యముగా కూలివారిండు మున్నగు బీదవాండ్లును పిల్లలును హెచ్చుగా దీనివార బడుచున్నారు. బట్టకప్పకొనకుండుట ఆశ్రద్ధ వీనివలన విషపదార్థ మింపరించి ప్రాణమును తీసివేయును.

నవలలు ! నవలలు !! నవలలు !!!
రాణీసయ్యక్ హిందువుల ప్రతాపాన్ని నిద్రాపము 0-12-0
వివలా డివి. రాజపుత్రి శ్రీల యద్భుతసాహసములు ప్రకటింపబడినవి. 1-2-0
విజయనగరామాజ్యము. 500 రూపాయలు
బహుమతిగన్న నిరుపమాన నవలార్కుము. 1-4-0
రాయచూరుయద్దము. తిమ్మగూడు యుక్తి
చమత్కృతులు చదివితీరవలెను. 1-4-0
పాతాళభైరవి. రమ్యమైన నవల. వైలి పునోహరము. 1-4-0
చిరునామా:— విజ్ఞానచంద్రికా బుక్ డిపో, (946) హంటుకోడ్, మదరాస్.

సామాజిక చర్యలు

(1)

చెన్నై పురాంధ్రసభ:— విద్యార్థుల పక్షమున, శ్రేష్ఠ శుక్రవారము సా. సం. కాలము 5-15 గంటలకు సభాభవనమున అల్లాడి బహదూర్ (జి. వి. ఏ. గారు) మన యాచార్యవర్యులను గూర్చి తెలుగున నవస్థాపించెదరు. పూర్వోక్తము మే. వారాధియూర్ పంతులు, జి. వి. ఏ. ఎల్. గారు అగ్రాసనాధి పర్యవేక్షకులను వహించెదరు.

ధాన్యము, బియ్యముల విలప:— ఆకారణముగ చెన్నైలో వర్షము ధాన్యము, బియ్యము విక్రయించుటకు నిలువజేయుచున్నట్లును అట్లు బియ్యముగాని ధాన్యముగాని వెయ్యిపానులకు అధికముగ విలప కలిగియున్నదాని విలపముగూర్చి భోగట్టాల ఆహారపదార్థముల పర్యవేక్షకులుగానికి తెలియజేయవలెననియు భోగట్టాల జార్జి కె. జే. లులో ద్రవ్య తింపబడినది.

కామరూపు, కర్మశ్రమశాఖవారి ప్రకటనము:— దొరతనమువారి తిరువులగాక కేవలము వ్యాపారమునిమిత్తము పదును చేయబడిన 4, 6, 12 పానులు భారముగల ఆవుచర్మములు ఎగుమతి చేయుటకును, కాని లైసెన్సు ధరభాగ్యములను తిరుగుబాటులకును కట్టవలెనని నాలోచింపబడును. ఆయినను పూర్వములే ధారాళముగ అమ్మకములు జరుగబడవు.

ప్రత్యేకరక్షక భటులు:— మొ. జరిగిన పోవీడి లగూర్చి ముఖ్య సమాచారములకు సగరము పలుభాగములకు పంపుటలో నీటి పోలీసు వారికి సహాయ మొనర్చుటకు ప్రత్యేకరక్షక భటులుగ నుండగోరు విద్యార్థులను సమకార్యవలసినదని పోలీసు కమిషనరుగారు ప్రతికాశాఖ ప్రధానాధికారియైన అధికారులను కోరి. వారికోరిక కుచితముగ ప్రత్యుత్తర మొసగబడినది.

హిందూ మైన్స్, సుబాలక సభ, తిరువల్లి కే. జి. జి. నెల 20 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు సాయంకాలము 5 గంటలకు బడిలో సింగ్రాచారియారు హాలు నందు ఆయుర్వేదమార్గాడ వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు ఎ. వి. యస్; ఎ. యమ్. బి; భిషజ్యుని, ఆయుర్వేదమును దాని యుపయోగములను గుఱించి ఉపన్యసించుదురు. దాక్తురు ఆచంట లక్ష్మీపతి పంతులుగారు జి. వి. ఏ. ఎమ్, జి. సి. యమ్. అగ్రాసనాధిపర్యవేక్షకులను వహించెదరు.

వాణిజ్య, పరిశ్రమశాఖవారి ప్రకటనము:— హిందూజాతమునందే ఆమెరికా సంయుక్త ప్రభుత్వములయొక్క కనడాకు పంపబడు సామానులు తమ ప్రదేశముమీదుగ ఎగుమతిచేయుటకు సంయుక్తరాష్ట్రముల దొరతనమువారు లైసెన్సులు ఇచ్చుటలో అభ్యంతరములు కలుగజేయరు. కాని లైసెన్సు ధరభాగ్యము వాసింగుటలలోని బ్రిటిషు రానులారితే బలపరుపబడతారు. సామానులు పోవుచోట తక్షణమే బటువాదా కావలెనని ఆ సామానులపై వ్రాయబడతారు. కొన్ని కొన్ని వస్తువులు టెక్స్టులు అలయెస్ ను కంపెనీవారి ద్వారా పంపబడతారని విషయము ఇప్పుడు రిద్దు చేయబడినది.

బక్రిడు పండుగ:— ఆర్. చిన్న స్వామి, జి. దస్తాజీర్ మెనాజీర్ గార్లచే స్థాపించబడిన హిందూ ముసిలిమ్ యువజన సమాజమువారు గతసాయంకాలము హంటురోడ్డునందలి లోలీ హాలులో బక్రిడుపండుగ జయప్రదముగ జరపిరి. గొ. వ్యాసు మూర్తి టి. సదాశివయ్యగారు అగ్రాసనాధిపర్యవేక్షకులను వహించిరి. అనేకమంది హిందువులను మహమ్మదీయులను ఉత్సవముచూడ వచ్చిరి. దైవప్రార్థనముతో ఉత్సవము ప్రారంభమయ్యెను. పిమ్మట గానసభ జరిగింపబడి హెచ్. చటోపాధ్యాయ గారితే ఒకటోనాటకము నందలి కొన్ని కొన్ని అంశములు ప్రదర్శింపబడెను. పిమ్మట ఆతిథుల కుపహారములు పంచిపెట్టబడెను. హిందూ ముసిలిమ్ యువజనసంఘ మేర్పడుట ముందు కలగబోవు లాభములను నూచించునని కొనియాడుచు సభాభ్యంతరము ఉపన్యసించిరి.

లంకామైదు పర్యటనమున మరల ప్రారంభించుటకు ప్రయత్నించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

సామాజిక శాసనసభ.

(2)

విన్నయ (18.9-18) సిక్కులలో సర్ జార్జి లవండ్లను (ఉపాధ్యక్షుడు) గారి యాజమాన్యముక్రింద సభిజరిగినది. చాలమంది సభ్యులును ప్రేక్షకులును వచ్చిరి. భాగనుగుగారు ప్రమాణము చేసిరి. చట్టముపాదించబడిన తేదీ మొదలు కొంతవఱకు ఆచులలోకి రావలదను చట్టము నామోదింపవలె నని సర్ విలియం మేయరు గారు కోరిరి.

నూలుబట్టల శాసనము.

ప్రత్యేక సంఘమువారి నిజేశ్వరుల సర్ జార్జి బార్నెసు గారుపాదించిరి. బీదవారికి నూలుబట్టలను చవుకధరలకు సమకూర్చుట కధికార మొసంగు చట్టమునుగూర్చి ఆలోచించుట కేర్పరచబడిన ప్రత్యేక సంఘమువారు శరీరమేము నిజేశ్వరుల సమర్థించుచున్నాము. ఇది చవుకధరకుబట్ట అని ఎట్టిఅమా యకమునుగూడ గ్రహీయవలసిన దురుకుబట్ట పొనుగునను నేతలో కప్పించబడవలెనని గొ. సర్ ఫజుల్లాబాయి కరింబాయి గారు పాదించిరి. ఇది చాలముఖ్యమైనదని మేనుంగీకరించి ప్రత్యేక నిబంధనను చేర్చితిమి. అందువలన నట్టి అధికారము కట్టించుట కలుగును. మరొకటి గురుకుతు నాసముచేసినవారు కెల్లెల్ల లగుటకు వలయు సరళమును గూడ చేసితిమి. ఒక యంత్రాధికారి తన బాధ్యతమీద నిర్ణీతమగు బట్టను నేము స్వతంత్ర్యమును మరియొకరి కియ్యవచ్చు నను నూచనకు గూడ మా కాక్షేపణము కనబడలేదు గాని బాధ్యత మొదటివారిజే యగును గాన ననుగుణముగ సవరణలను చేసితిమి. బట్టల తానల ధరలను నిర్ణయించుటలో ఒకే తావున నున్న జేటు యంత్రకాలలకు జేటుజేటు ధరలను ఏర్పరుచుట సముచితము గాదను పోక్కినగూర్చి సర్వసామాన్యముగ నొకేభరను నిర్ణయింపదగునుగాని విశేషస్థితులలో నది సాధ్యపడదు. విశేషస్థితులలో మాత్రమే కంట్రాక్టుల అట్లు చేయవలెనని మేము నూచించితిమి. ప్రత్యేకరక్షకాధికారి ముందుటకు లన చాలతొందరలు కలుగవలసి ఆనధికారసభ్యు లాక్షేపించుటచే పరిజరుపుట కితగాధికారము లుండియుండుటచే దానిని తీసివేసితిమి. ఆలోచనసభవారిలో హెచ్చునంది అభిప్రాయమును కంట్రాక్టులపై ప్రాయమును భిన్నముగ వున్నపుడు ఆవిషయమును కంట్రాక్టుల ఇండియా దొరతనమువారికి తెలువకలెనని సవరించితిమి. ధరల నిర్ధారణనుగూర్చి రాష్ట్రీయ దొరతనమువారు పూజల కందరికిని తెలియుటకు బాగుగా ప్రకటించుట యవసరము గాన దాని నట్లు విస్తరింప జేసితిమి. ప్రాంతీయ బట్టల నయ్య వారు ధరలను అధికారమును తెలుపుప్రకటన ఫలికమును దుకాణములలో కనబరచునట్లు లైసెన్సులో ఏర్పాటుచేయ బడవలెను. అది అవసరమని తెలుపుచున్నాము. కిక్కునగూర్చి రి నెలలు చాలదు. రి నెలలు త్రమాధికానుండవలె నని గొ. కర్మగారు నూచించుటచే మేనుంగీకరించితిమి. ఇట్టి విల్లరసవరణలను తప్పవైద్యమార్గులను మేమేమియును చేయలేదు. కాని దీనిని మరల ప్రకటించవలసిన అవసరము కానబడదు. (సంతకములు) లవండ్లను, కరీంభాయి సీతానాథరాయి, ముషీము, చాచా, కర్మవరనునైదు లావెలీలో.

వాయిదా కంట్రాక్టులను గూర్చి సవరింపబడు సుపాదించుటకు మాధికార ముంచుకొంటిమి.

సం. కరీంభాయి, చాచా,

పన్నుల పన్నులు చట్టము.

సర్ విలియం మేయరుగారి శాసనాభ్యంతరము వివరించిరి. ఆంగ్లక్షేమమున గూడ గలదని చాచా ప్రాముఖ్యతను వివరించిరి.

దీనిని చేయుటకు ఈసభాధికారములేదు. దీనిని ఆమోదించినచాలకష్టము కలుగునని గొ. పటేలుగారు రనిరి. సర్ విలియం మేయరు ముడిమను పట్టిగాను ఆక్షేపణ లేదనిరి. ఈచట్టమును ప్రత్యేకసభినిగాని రిన్యలేమను మూలకముగ గాని చేయదగునని గొ. కర్మగారిని.

గొ. మేయరుగారు రాక్షేపింపగా మేయరుగారు తమ భావమును సరిగ్రహింపలేదని కర్మగారు రనిరి. చట్ట మంగీకరింపబడినది.

లోహశాసనమును గూర్చి బార్నెసుగారు నడిచిరి. శాసన మంగీకరింప బడినది.

ఇండియా సేన సన్నెన్ను చట్టమునుగూర్చును డిఫెన్సు పోర్టునుగూర్చును నై న్యాధిపతిగారు నడిచిరి. చట్టమంగీకరింపబడినది. పిమ్మట విదేశసంగ్రామమును గూర్చిన బిల్లును సేనానిగా రుపాదించిరి. అందుల కాక్షేపణ లేదు గా

ని అందరును దేశరక్షక సేనలో చేరిరి. ఆవ్యవధిగా విదేశములకు పంపిన చిహ్నుకలుగును. తగినంత గడువు నియ్యకలెనని విరనునైదుగా రనిరి. సేనాధిపతిగా రంగీకరించిరి.

బ్రాంజ్ నాణెములను గూర్చిన చట్టమును మేయరుగారుపాదించివానినిగూర్చి నడిచిరి. ఈనాణెములు హైదరాబాదు నై జాముగారి టంకపాలలో పోకబడుచున్నవి. ఇది బ్రిటిషు ఇండియాలో చూచుడీలోనికి వచ్చును.

ఆయుధ శాసనము.

దీనినిగూర్చి మరల చర్చ ప్రారంభమైంది. దాక్తురు సుప్రగాకు సవరణ సుపాదించిరి. దానికి కపర్తిగా రంగీకరించిరి. దొరతనమువారి పక్షమున విన్యేటు గారుగూడ నంగీకరించిరి. సవరణయును సవరణతోగూడిన మొదటి తీర్మానమునుగూడ సభవారితే నామోదింపబడెను.

బాలభటుల శాసనము.

దీనిని కపర్తిగా రుపాదించిరి. 1916 లో గొ. కర్మగారు దీనినుపాదించిరి. రాష్ట్రీయ సభలలోగూడ చర్చ జరిగినది. దీనివలన నష్టమేమియు లేదు. రాబట్టు ప్రభువు గారుగూడ దీనిని బ్లాఫించిరి కపర్తిగా రనిరి.

ఈ యుద్ధమువలనను నైసోద్యోగముననును సంబంధములేదు. దీనిని జేతములే ప్రారంభింప దగునని చాచుగారు రనిరి.

బాలభటోపాధ్యాయు లిప్పుడు చాల మరుగుగా నున్నార. దీనికి ఇండియా దొరతనమువారు ఆయతి అవసరము. ఇదివరకే వారు రాష్ట్రీయ దొరతనములకు వాగిసిరి. యుద్ధకారణమున నిపు డీ యుద్ధము మాగిపోయినది. యుద్ధానంతరమున నాలోచింపదగును. కాని తీర్మానము నంగీకరింపజాలము. దీనినికొనుట సముచితమని కంకరునామరుగారు దొరతనమువారి పక్షమున నుడిచిరి.

కపర్తిగా రంగీకరింపలేదు. తీర్మానము విగిపోయినది.

న్యాయశాసనములనుగూర్చి మేమేమే న్యాయస్థానముల వారు భిన్నభిన్న వ్యాఖ్యానములు చేయుచున్నార. అట్టిస్థితి కలుగకుండ చేయవలెనని గొ. పటేలుగారు రుపాదించిరి. అది అసాధ్యమని సుప్రగాకు లవెండెనుగారు రనిరి. తీర్మానము వదలకొనబడెను.

గుజ్జపు పండ్లములయందు తరిగీడు కేము కేము ఎత్తు గారు మృతిమొందిరి.

కానీసు దీవుల కనతియారము ఒకసముద్రాంతర్గామి ఇంకొక సైయియనాకపై ఫిరంగుల గాల్చి ముంచెనని వారినుకు తింతివచ్చెను.

మామూలసభ:— సతారాలో మామూల సంఘము వార్షికోత్సవము జరిగినది. స్పెషలు కాంగ్రెసు తీర్మానము లామోదింప బడినవి. మామూల కాయాభిప్రాయ లై సెన్సులను స్వేచ్ఛగా నియ్యకలెననివారు కోరిరి.

యుద్ధయుణము:— ముద్దయుణము మొత్తము సరిగలేదు కింకను కొన్ని దినములు పట్టును. రాష్ట్రీయలనుండి మొత్తము లింకను క రిస్సి కంట్రాక్టులకు వచ్చుచున్నది. ఇంతవరకు దేశమొత్తముమీద 48 కోట్లు వచ్చినవి. సంయుక్త రాష్ట్రీయలకుమూడవస్థానము లభించినది.

లాటీ:— ఈనెల 16-న తేదీన, తలంపబడినవిధమున బెంగళూరులో లాటీ జరుగలేదు. యథాప్రకారము వర్తకము సాగినది. బెంగళూరులో పోలీసువారును, పోల్సును వీధులలో గస్తీలు దిరుగుచుండిరి. సగరమును వివిధభాగములలో నెనిమిది బియ్యపుకొట్టు తెరవబడి చాకధరలకు బియ్యము విక్రయింపబడుచున్నది.

(Uncorrected.)
RANGOON, September 18.
A serious collision occurred on Tuesday afternoon between two local mixed trains between Kywebwe and Banbwe wagon stations south of Tounge. Both engines were derailed and overturned and goods engine were derailed and badly damaged. The driver and fireman of the up train were slightly hurt, but no passengers were injured. Transhipment was impossible last night but is being carried out today and through running will it is expected be resumed this evening. The cause of the accident is believed to be that the driver of the up train started without receiving the all line clear.

CALCUTTA, September 19.
According to a Calcutta message the strike of some hundreds of labourers employed on Honki's Tile Works, Ferok, ended on Tuesday. Mr. W. L. Bruce, of the Madura Trading Co. having promised to give the several classes of labourers proportionate increase of wages. The strikers thereupon return to work. They had behaved orderly while they remained out.

The Great War.

(c)
(Reuter's Agency)
—:o:—

Central Powers

AUSTRIAN PEACE NOTE.

American Opinion.

LONDON, September 17.

NEW YORK.—The press unqualifiedly approves President Wilson's emphatic rejection of the Austrian peace proposal which was delivered within half an hour after receipt.

Practically the whole press of the United States uncompromisingly rejects the Austrian peace proposal, regarding it as part of a campaign of Teutonic trickery. Congressmen, alike Democrats and Republicans, are opposed to it.

THE NEW YORK WORLD.—When Germany wants peace she will have to ask for it in her own name.

The "New York Herald" says:—Our answer is "No," until the Central Powers lay down their arms, withdrawn from occupied territories, and renounce the shameful Brest-Litovsk treaty.

The "New York Times" recommends the acceptance of invitation, but no abatement of war preparations.

The "Chicago Herald"—Talk of peace is now vile until the war ends in a decisive victory.

Most of the newspapers emphasise the fact that Germany must submit to specific terms outlined by Allied statesmen before peace discussions can be undertaken.

The "Sun" epitomises the views as follows:—"There must be no talk about terms of peace and no negotiations for a peace of any kind, least of all for an enduring peace, until there is evidence that we are dealing with the German people and not merely with the present rulers in Germany on whose word nobody can now depend."

British Opinion.

London, September 16.

Well-informed circles in London are of opinion that the Allies will carefully consider the Austrian note. Consequently the answer cannot be given for some days. It is thought, however, that little good can be done by attending the Conference unless specific points, such as the Central Powers' recognising the necessity for indemnifying Belgium and Serbia, be agreed upon beforehand.

Papers, with the exception of the "Daily News," emphatically reject the Austrian peace note and are of opinion that it is merely a German trick to enable F. M. Von Hindenburg to pull his armies together and cause dissensions among the Allies.

The "Daily Chronicle":—"It is now realised for the first time in Berlin and Vienna that the central Empires cannot possibly win the war. After all they have suffered, the 'Entente' Powers are not going to be bought off with an unreal peace, which would only mean a new war at some moment convenient to the militarists of Central Europe. The free nations of the world are determined to hold together until the sinister menace is finally removed.

The "Daily Mail":—"The Austrian invitation is another form of the old German trick. We hear the Kaiser's voice in it. Because the Military Masters, under whom Germany is bleeding, are afraid that if they retire or if they are forced back an inch, their power will fall like a house of cards under the blows the Allies in France, they are becoming nervous.

The "Daily Express":—"The note does not bring real peace any nearer. They that drew the sword are arming to save themselves from perishing by the sword." The "Daily Express" concludes:—"While Germany offers friendship, her submarines sink another liner, adding to the long list of murdered civilians."

The "Daily Telegraph":—"Austria has proved that she has learnt nothing and forgotten everything. She is absurd and incalculable. Matters have vitally changed since Baron Kuehlmann's speech. It is by no means certain nowadays that a decisive victory is impossible."

The "Morning Post":—"To pause now would be to throw away the fruits of four years of war, to dismiss for ever all hope of victory, and to betray the common cause of civilisation."

The "Daily News":—"There can be no question of the Allies compromising their fundamental principles. On the other hand, there is more than a remote prospect that discussions that might leave Germany obdurate might have a very different result in the case of Turkey, Bulgaria, or even Austria."

The "Times":—"The note is a very stale, diplomatic trick. Austria and Germany hope for its rejection, in order to persuade their disheartened peoples and armies that a conclusive reason exists for continuing the contest. This move will not deceive Allied democracies."

The "Manchester Guardian" says:—"It would be monstrous to flout the Austrian proposal. The paper then proceeds to suggest that the Allies should request an expression of enemy views regarding the possibilities of settlement on the lines such as laid down by President Wilson and Mr. Lloyd-George."

The French Opinion.

LONDON, September 16.

PARIS:—The Austrian peace proposal has not surprised political circles, where it is regarded as a consequence of the Allies' military successes during the past two months. Opinion is generally expressed that France, Great Britain, and America will refuse the offer, but there is some speculation as to whether the Allies will use the occasion to address the peoples of the Quadruple Alliance direct, rather than their rulers.

LONDON, September 17.

A telegram from Paris referring to the note says:—"Attempt at peace is the inevitable result of the failure of the German offensive. The allied attitude is clear. They require reparation, restitution and guarantees and punishment of criminals for outrages on French territory. The note is a monument of fear and hypocrisy. With peace proposals came the raid on Paris."

The "Le Journal":—"The offer is an admission of weakness. The only way to convince the German people that Germany is beaten is for the Allies to fix peace conditions."

The "Home Libre":—"We refuse the offer. Our victorious forces are driving out the invader. We shall not allow them to lay down their arms."

The "Petit Parisienne":—"The proposal will not deceive anybody."

The "Excelsior":—"It is not clever to have chosen the present time for the proposal, when failure in the arms of the Central Powers is obvious."

The "Petit Journal":—"The tone of the Central Powers was different in the spring. Austria is now testing ground. If the test fails, Germany will disavow her connection with it."

The "Matin":—"Such an obvious piece of comedy will deceive nobody."

LONDON, September 18.

PARIS.—Socialist papers refrain from comment on the Austrian note, which the exception of the "France Libre," which definitely opposes the idea of acceptance.

Dutch Press.

LONDON, September 17.

A telegram from Amsterdam says:—"The Dutch press sees little hope of success for the Austrian note and think that it is dictated by the urgent need of the Central Power for peace."

German Opinion.

LONDON, September 17.

AMSTERDAM.—The general tone of the German Press comments on the Austrian note is one of surprise that such a note has been sent, coupled with scepticism as to its efficacy.

The "Independant Taegliche Rundschau" regrets that Austria has not learnt wisdom from her former experiences.

The "Conservative Tageszeitung" does not expect anything tangible.

The "Liberal Vossische Zeitung" says.—Austria must bear the responsibility of this dangerous and separate action.

The "Berliner Tageblatt" is of opinion that the note will stimulate the Allies to further extensions.

The "Verwaert" declares that Germany must support Austria, saying that the note will be welcomed generally by the German people.

The "Norddeutsche Allgemeine Zeitung" says:—"The German Government is ready, gladly and without delay, to participate in the discussions suggested by Austria-Hungary."

The Austrian note continues to be the subject of lively discussion the chief feature of which is absolute unanimity regarding the futility of the proposals in their present form. Papers fully endorse Mr. Balfour's statement, and welcome President Wilson's uncompromising rejection of the proposals. They warn Austria that she has never made a greater blunder if she expects to now disengage among the Allies.

People, in diplomatic circles, think that one of the motives of the note was to attempt to claim the restiveness in Bulgaria and satisfy the Turks, who are showing increasing readiness for some kind of peace. Altogether the note is regarded more as a war manoeuvre than a peace move.

Mr. Lodge's Address to the Senate.

LONDON, September 18.

WASHINGTON.—Addressing the Senate, Mr. Lodge endorsed without qualification President Wilson's rejection of Austrian peace proposals. Mr. Lodge said President's just refusal would put an end to loose and feeble talk helpful to Germany. "America's position" said Mr. Lodge "is so plain that even Central powers will soon begin to understand it having brought unnumbered woes upon an innocent world appealed to lust of conquest. We now mean to put them in physical bonds."

Sent with German Approval.

London, September 18.

AMSTERDAM.—A message from Vienna states that according to official Reichspost the Austrian Government despatched the peace note after consultation with German Government and with latter's fullest approval. The note was composed after animated exchange of views between both Governments.

Wilson's Reply Praised.

President Wilson's reply to Austrian note is universally praised for promptitude of its despatch and for economy for its language. It is described as a complete answer leaving absolutely no room for misunderstanding and making certain that Austrian proposal will be rejected by Allies though it is expected that latter will answer in greater detail possibly reiterating war aims.

Political Situation in Hungary.

Premier's Audience With Emperor.

LONDON, September 18.

Amsterdam.—Mr. Wekerle the Austrian Premier arrived in Vienna on Saturday and had an audience with the Emperor on Monday with reference, it is believed to political situation in Hungary which according to Budapest correspondent of the "Lokalanzeiger" is most critical. It is assumed that the Wekerle Cabinet will shortly resign.

Great Britain

Punishment of Germany.

Defeat on German Soil.

London, September 17.

SYDNEY:—General Pau, head of the French Mission at present in Australia, in the course of a speech, declared, amidst tremendous applause, that the punishment of Germany would not be complete until Germany was defeated on German soil, and until she had tasted the horrors of war she had wrought.

Enemy Naval Base Captured.

LONDON, September 17.

TOKIO.—The War Office states that on the 9th the Japanese captured the enemy's naval base at Khabarovsk with 17 gunboats, four vessels, a wireless station, 120 guns and great quantities of ammunition and material.

Allied Labour Conference.

For Honourable Peace.

London, September 17.

The opening meeting of the Inter-Allied Labour Conference was held at Westminster to-day. Great Britain, France, Italy, Belgium, the United States, Greece and Serbia being represented. Mr. G. H. Bunting the Chairman of the Parliamentary Committee of the Trades Union Congress, presiding said:—"The Conference had been called to try to find an agreement amongst Allied Labour men. They were not there as peace at any price men or defeatists but as people who desired an honourable and lasting peace. Referring to the Austrian note the Chairman said it was their duty to explore all avenues towards peace."

British Liner Torpedoed.

Many Passengers & Crew Missing.

LONDON, September 16.

The liner "Galway Castle" bound for South Africa with 941 persons on board, including 300 women and children, also the South African Cabinet Minister Mr. Burton who was saved was torpedoed at 7 in the morning of September 12. One hundred and twenty passengers and thirty-four of the crew are missing. Among the missing are the wife and daughter of Mr. Hamilton, Barrister of Allahabad. All the other women passengers for India six in number, were saved.

South African Indignation.

LONDON, September 17.

PRETORIA.—General Botha in course of a message expressing the Government's abhorrence of the torpedoing of the "Galway Castle" declares that the enemy's inhuman conduct will strengthen South African resolution to give every assistance to bring the war to a successful end.

Indian Reform Scheme.

Indo-British Association Views.

LONDON, September 16.

In a letter to the "Times" Sir A. H. Fraser says:—"He and other members of the Indo-British Association do not agree wholly with the unfavourable views on the Reform Scheme expressed by some speakers at the recent meeting of the Association. He welcomes the general principles and tendencies of the report though he has criticisms to submit to the Secretary of State regarding details. He believes that its method is better than any other he has heard or thought of. He is of opinion that the guarantees for a peaceable and righteous government are in general adequate, but the preliminary work of provincial governments must be awaited before a final judgment can be pronounced. He hails with pleasure the provision for watchful caution and systematic progress along the difficult path and cordially concurs in the earnest appeal to Moderates, European and Indians alike, to co-operate in carrying out the scheme as finally adopted."

Australia's Tea Imports.

Embargo on Foreign Product.

London, September 18.

MELBOURNE.—The Commonwealth Minister of Customs announces that in future, importations of foreign teas into Australia will be limited to twenty per cent. of the total importations for 1917-1918. It has been found that the recent removal of the embargo on Java and China teas has operated harshly against India and Ceylon.

Beaverbrooks Dinner Postponed.

LONDON, September 18.

Owing to Mr. Lloyd George's indisposition Beaverbrooks dinner in honour of Australian New Zealand and South African journalists has been postponed until next week.

Cotton Spinners Strike.

Serious Situation in Lancashire.

LONDON, September 16.

The strike of Lancashire cotton spinners for payment for unemployment due to restriction of output has begun. It is feared that by September 17th most of spinning mills will be at a standstill, and if strike continues, about three hundred thousand workers will be idle by the end of next week. It is still hoped that this calamity may be averted. As a result of private conference of representatives of spinners and control Board at Manchester on Saturday, new proposals will be submitted to Board of Trade with a view to their consideration by Premier as soon as he is sufficiently recovered.

The Labour Conference.

Mr. Gompers Declaration.

LONDON, September 18.

'At the labour conference to-day Mr. Gompers declared it was essential that representatives of labour in all Allied countries should have one single object, namely the prosecution of war to successful issue. (Cheers). American labourites were determined to do all in their power to assist Allies and marshal all resources in order to drive from occupied territories armies of Central Powers (Cheers), which should be opposed as long as they obeyed militarist autocratic Governments who threatened existence of all self-Governing peoples. Therefore conference should endorse the fourteen points laid down by Wilson as conditions of peace (Cheers).

Premier's Health.

LONDON, September 18.

Mr. Lloyd George is now convalescent.

France

Air Raid on Paris.

London, September 17.

PARIS.—Six people were killed and five injured in the air raid on Paris.

Liberation From the Sword of Barbarism.

French Premier's Speech.

LONDON, September 18.

PARIS.—In the course of an eloquent speech in the Senate, Mr. Clemenceau expressed immense gratitude of peoples to marvellous enterprising soldiers who he said were liberating them from the sword of barbarism. In hour of supreme agony Germany foolishly thought that victory would wipe out her crimes. Now a reversed fortune was compelling Kaiser's armies to retire and terrible account between peoples which Germany had opened was going to be paid in full.

Russia

Allies Defeat Bolsheviks.

Panic and Desertion.

London, September 17.

AMSTERDAM.—According to a Petrograd message dated September 14, the Pravda states that a battle occurred on the Archangel front between the Bolsheviks and the French, British and American forces, resulting in the Bolsheviks fleeing in panic. A number of Bolshevik officers deserted and went over to the British.

German Troops on Volga.

LONDON, September 18.

A telegram to the "Times" from Vladivostok says:—German regulars have appeared among Bolsheviks on the Volga. It is probable that Germans will make a strong effort to retain possession of wealthy Donetz region. General Syrovoy commands all Czechoslovak and Russians under him are Colonel Cecy in west and Colonel Gaida in east.

A telegram to "Times" from Peking says:—Appearance of German prisoners among Bolsheviks has caused agitation in Mongolia and Szechuan. Chinese have disarmed a number.

America

U. S. A. Naval Activities.

Admiral Mayo in England.

LONDON, September 17.

Admiral Mayo, Commander of the United States Atlantic Fleet has arrived in England to inspect the United States naval activities in Europe.

American Troops.

Conveyed in British Ships.

London, September 17.

The Press Bureau states that the number of American troops which embarked for Europe during August was 13,000 180,000 of which number were conveyed in British ships.

American Military Programme.

Additional Provision to be Made.

London, September 17.

WASHINGTON.—The war Department was asked the Congress to provide 7347 million dollars in addition to previous estimates for enlarged American Military programme during the coming year.

Balkan

The Macedonian Front.

Fresh Allied Attack.

LONDON, September 16.

Reuter learns that after artillery fire, the French and Serbians on Sept. 15 attacked a very powerful Bulgarian position which had been organised and fortified for over two years. The whole position on a front of 15 kilometres, including Vetrnik, Dobropolje, Sokol, constituting the most important part of the Macedonian front, have been carried. Several hundreds of prisoners, a great number of guns, and a large amount of material were captured.

Offensive Continues.

LONDON, September 17.

A French eastern communique says, the operations which were begun on September 15 were continued to-day with complete success. The breach which was made in Dobropolje Vetrnik front was widened westwards and eastwards and now extends over a front of 25 kilometres to a depth of seven west of Sokol Serbians carried fortified zone between Gradensitza and Sokol and crossed the river at Gradensitza throwing back in disorder on Ezimbey bridge. The enemy units were caught under our airmen's machineguns. East of Vetrnik Allies carried Chelo and Colobilo maces and Zhorso defences. Up to present over four thousand prisoners have been taken and over thirty guns and considerable other booty captured. The offensive continues. Serbian troops fought splendid morale endurance courage and self sacrifice also in repulsing Bulgarian counter-attacks.

Successful continuation of Dobropolje offensive is combined with very considerable liveliness North of Monastir and in Cerna Bend where Bulgarians report that French attacks are increasing their expectations of certain Allied enterprises. Captured Bulgarian lines lay along mountains of four to five thousand feet high. Progress must be slow, but it is doubted whether Bulgarian resistance can at present equal the efforts of two years ago. There is clear evidence that they have lost aggressive spirit. Reorganisation of Greek Army is a significant event, in present conditions in Europe and this army is likely to play a conspicuous part in the Eastern operations.

Western Front

ENEMY'S WITHDRAWAL DISCUSSED.

Behind the Hindenburg Line.

LONDON, September 17.

Reuter's correspondent at American headquarters says:—Evidence is accumulating that the enemy intend withdrawing behind the Hindenburg line in Lorraine, if further pressed. He is burning towns along the Moselle which are likely to fall into our hands including Dommartin and La Chaussee, both of which are within the Hindenburg line. The Germans arranged that Austrian troops should bear the brunt of attacks in the very lungs of the salient east of St. Mihiel and ordered them to hold on back, until the Germans had withdrawn. The Austrians consequently, suffered very heavily, especially in prisoners. The entire artillery of 31st German division was captured.

Reuter's correspondent at American headquarters wiring last night says:—The burning of Dommartin and La Chaussee which are actually in the Hindenburg line cannot be accepted as a proof of the enemy's intention to withdraw behind the lines, being both under fire and having been conceivably set on fire thereby. The towns, however, which are burning along the Moselle being French towns unconnected with the enemy's defence would not have been set on fire by shells. The Hindenburg line in this region is not of the formidable nature which it has become further west in the wide plain between Cotes-De-Meuse and the Moselle, there is no position of outstanding importance for some distance northwards. Once the neck between Vignoulles and Thiaucourt has been passed, therefore the enemy may find the selection of a satisfactory line in no way easy unless they are prepared to retire a long way which is improbable considering the value of the ground.

American Airmen's Daring Co-operation.

American Airmen have distinguished themselves harassing the enemy's withdrawals in the deepest part of the salient. The Americans accurately forecasted the lines along which German transport would proceed. These lines converged on a gap between Vignoulles and Thiaucourt with St. Benoit as the centre. The airmen therefore found the transport exactly where they expected and their attempts to delay it were of a most daring kind. Frequently they swooped down to within forty feet of the ground, despite rain, wrecking lorry after lorry and shattering waggons with bombs or peppering them with machinegun bullets. A considerable part of the booty was due to the work of the airmen in thus blocking the only roads of escape. The total number of guns captured is now over 200, this tremendous haul being due to the bottling up of the mouth of the salient.

Enemy's Plans of Concerted Attacks.

LONDON, September 17.

Reuter's correspondent at British Headquarters says:—During the past 25 hours, 131 prisoners have been taken. There is plenty of evidence that the enemy is anticipating further concerted attacks at various places. A captured order points out that the allies must now be expected to strike heavy blows. The order bewails the lack of assault troops as rendering any prospect of a successful counter-attack or effective resistance impossible. Prisoners state that every effort has been made to suppress all news of American success at St. Mihiel, concerning which alarming rumours prevail. The general impression seems to be that the American victory has been so overwhelming, that the German Army Commanders dare not admit the fact.

German Post Captured.

LONDON, September 17. 11 15 P. M.

A British communique says:—Minor fighting continued northwest of St. Quentin. We gained ground in the neighbourhood of Holmon. There were local encounters also on the northern front. We captured a German post west of La Bassée taking prisoners. We established new posts northeast of Neuve Chapelle and in the neighbourhood of Ploegsteert. We repulsed raiders east of Vierstraat.

Great Aerial Activity.

There was great aerial activity on the whole British front yesterday. Despite strong opposition we took a record number of photographs. Our aeroplanes and balloons reported much damage in hostile battery positions and many explosions and fires caused by our artillery fire. We dropped 24 tons of bombs during day and fifteen during night on aerodromes, railheads and dumps. Intense combats are occurring all day long at a considerable distance east of our lines. We brought down 15 hostile machines seven of which were brought down in one fight by one of our squadrons. We drove down twenty others out of control. Our anti-aircraft batteries also shot down one hostile machine. Sixteen British machines are missing.

Enemy Raids Repulsed.

LONDON, September 17. 4-50 P. M.

A French communique says:—North of the Aisne the artillery on both sides was active. In a raid west of Maisons-de-Champagne we took prisoners between St. Hilaire-le-Grand and Mont-Sans-Nom, also north of Rheims. We repulsed enemy raids.

Activity on Belgian Front.

London, September 17.

A Belgian communique says, great artillery activity and patrolfighting are prevailing on the whole front. The former is especially intense towards Nieuport Boesinghe and Merckem.

French Maintain Gains.

LONDON, September 18. 4-55 P. M.

A French communique says:—South of the Oise there was artillery fire during night. Violent enemy counter-attacks in the plateau region north of Sancy had no result and we maintained our gains. In Champagne and Lorraine we carried out a "coup-de-main" and took prisoners.

Enemy Chemical Factory Attacked.

Bombs Dropped on Railways.

London, September 17.

The air ministry announces, yesterday afternoon we twice attacked aeroplane works and chemical factory at Mannheim with excellent results. The enemy attacked us over our objective. Three British machines are missing. We attacked German home defence aerodrome at Hagenau. Bombs were observed on or near hangars one of which was set on fire. All our machines returned. During the night of 16-17 we attacked three aerodromes with bombs and machinegun fire with good results. We heavily attacked railways at Metz Sablon and Treves, starting three fires at Metz, Sablon and dropping bombs all round Treves station. We also heavily attacked Frankfurt station with good effect. Night began calm but later high winds arose. At present, seven British machines are unlocated. During the past three days we have dropped 62 tons of bombs.

Germans Pressed Back.

LONDON, September 17.

A wireless German official communique says, the enemy east of Laffaux pressed us back slightly.

Artillery Activity Continues.

LONDON, September 18—2-30 A. M.

Last night's American communique says in St. Mihiel sector, artillery and aviation activity continued. We captured prisoners in patrol encounters.

German Counter-attacks Repulsed.

LONDON, September 18.—2 15 A. M.

Last night's French communique says, west of St. Quentin, we made progress in Holmon-navy district we continued to enlarge our gains. Between the Ailette and the Aisne we made progress by local attacks on the plateau east and north of Allemant. We captured this morning, after a sharp fight, strongly held point east of Sancy. The number of bodies found north of Laffaux proves heaviness of enemy losses in the recent fighting. Germans on the Vesle front thrice counter-attacked our position in Glennes region. They were repulsed with heavy losses. Six enemy aeroplanes were brought down, and one balloon set on fire during yesterday. Our bombings squadrons dropped ten tons of bombs during night on enemy stations, bivouacs and aerodromes despite raging tempest.

Holmon Village Captured.

London, September 18. 1-10 P. M.

A British communique says.—As the result of yesterday's operations we took possession of Holmon village. We took several prisoners. This morning we attacked northwestward of Saint Quentin. Yesterday evening enemy attacked at Moeuvres under cover of heavy barrage and pressed us back to western outskirts of the village. By successful local operation during the night we slightly advanced our line immediately south of Labasse canal.

Bruges Docks Bombed.

LONDON, September 18.

The admiralty states that Royal Air force contingents co-operating with navy from 8th to 15th September made several successful raids. They dropped over nine and a half tons of bombs on Bruges Docks and enemy aerodromes with good results, eleven bombs bursting on Quays at Bruges and a fire starting. Uytkerke aerodrome was attacked from low altitude and one hangar was set on fire. Fires were also started among workshops. The activity of the enemy aircraft was below normal. We destroyed three enemy machines and drove down two out of control. Two British did not return. It is believed that they landed in a neutral country.

General Pershing's Reply.

London, September 18.

The Press Bureau states that General Pershing has replied to Mr. Lloyd George as follows:—Your congratulations are deeply appreciated. It shall be American arms endeavour to supply you with occasional doses of same sort of medicine as are needed until final victory is attained.

Separate Peace Offer Rejected by Belgium.

LONDON, September 18.

PARIS.—The "Petit Parisien" learns that Belgium after consultation with the Allies has decided absolutely to reject the German proposal for separate peace.

Palestine Front

Riots in Jordam District.

Shops Plundered.

LONDON, September 17.

AMSTERDAM.—Six persons mostly children were injured in the course of a collision between food rioters and military in Jordam District yesterday evening when shops were plundered and demolished. The Burgomaster has warned the parents to keep their children indoors.

[Associated Press.]

Aligarh College Crisis.

Indian Staffs Position is Secure.

ALIGARH, September 18.

Five members of the Indian staff of the Aligarh College, of whom four including Dr. Ziauddin Ahmed are of European grade, have served a notice upon the Honorary Secretary calling his attention on their position rendered so very insecure on account of the present crisis. They declare this action of their to be based not on racial but purely on educational considerations. They intend to resign if matters are not mended immediately.

The Imperial Legislative COUNCIL.

SIMLA, September 18.

A meeting of the Imperial Legislative Council was held this morning, Sir George Lowndes, vice president, presiding. There was a large attendance of members as well as visitors. Mr. Thompson was sworn in. Sir William Meyer asked the Council to consider and pass a Bill providing that certain taxation should take effect from the date of the introduction of the Bill.

Sir George Barnes presented the report of the Select Committee on

The Cotton Cloth Bill.

We the undersigned members of the Select Committee to which the bill to take powers to provide for the supply of cotton cloth to poorer classes of the community was referred, have considered the bill, and have now the honour to submit this our report with the bill as amended by us annexed thereto.

In the report The Hon'ble Sir Fazulbhoy Currimbhoy urged the necessity of standard cloth being marked in such a way as to be recognisable by even the most illiterate classes and the desirability of such mark being woven into the whole length of the fabric. We recognise that this point is one of very considerable practical importance, and we have therefore inserted a special provision (b) in sub-clause (2) of clause 4 giving the Controller power to prescribe the manner in which standard cloth shall be marked and have also modified the clause of the Bill so as to penalize the misuse of any prescribed mark. With reference to clause 4(2) it was further suggested that definite provision should be inserted in the Bill making it clear that a manufacturer might at his own risk pass on his obligation to manufacture standard cloth to another manufacturer by such private agreement as he thought fit. It appeared to us that there was no objection to this course on the understanding that the responsibility for the supply of the cloth remained with manufacturer on whom the order under the Bill was made. We have therefore made a slight modification in (b) now (c) of the same sub-clause, and a consequential alteration in clause 6. We discussed at some length the question of the power given by the Bill to the Controller to fix different prices in the case of different manufacturers in the same locality. It was pointed out, and this view was accepted by the Committee, that in normal circumstances the Controller should fix a flat rate governing mills in the same locality, but it was recognised that under exceptional conditions this might not be possible. We have accordingly modified the proviso to (c) now (d) of the same sub-clause to indicate the view that it is only in special circumstances that the Controller shall exercise the power of discriminating between different manufacturers in the same locality. The power of entry and inspection given by (d) of the same sub-clause in the Bill as referred to us was criticised by some of the non-official members of the Committee as unnecessary and likely to be unduly harassing. The Committee were prepared to accept the view that the clause should be struck out not only for this reason but also because the other powers conferred on the Controller would enable him to compel recalcitrant persons to produce such information as he considered necessary. We have accordingly deleted the provision in question. We consider that the relations between the Controller and his advisory committee, which are contemplated by clause 5 need revision and we have accordingly amended the clauses so as to provide that where the majority of the Committee who have been consulted by the Controller differ from his opinion, the matter must be referred to the Government of India. With reference to clause 9 we think we ought to indicate in the Bill itself the importance which we attach to wide publication for public information of orders passed by the Local Government fixing the prices of standard cloth and we have amplified the provisions of this clause accordingly.

There is a point which arises in connection with clause 10, which we should like to mention, although we have not thought it necessary to amend the Bill, namely, the desirability of providing that persons licensed to sell standard cloth should maintain and display in their places of business a notice or list of the authorized prices. This we think can be sufficiently provided for by a condition to be annexed to the license, but we desire to refer to it here in order that the matter may not be lost sight of.

At the suggestion of our colleague, the Hon'ble Mr. Sarma, we have increased the penalty imposed by clause 10 (2) from three to six months as we agree with him that the maximum penalty provided in the Bill is hardly sufficient. With the exception of trifling drafting changes which we need not allude to in detail, we have not otherwise modified the Bill. We think that the Bill has not been so altered as to require publication.

Lowndes, Fazulbhoy Currimbhoy, Sitapath Roy, A. P. Muddiman, D. E. Wacha, B. N. Sarma, W. A. Ironside, H. B. Lovells, C. E. Low.

We sign this report reserving to ourselves the right, if so advised of moving an amendment at a later stage of the Bill dealing with the question of forward contracts".

Fazulbhoy, Currimbhoy, D. E. Wacha.

Sir William Meyer recapitulated the reasons for the provisional.

Collection of Taxes Bill

and said they were following the example of Great Britain and emphasised the importance of it.

Mr. Patel once more drew attention to the fact that it was outside the powers of the Council. The Legislative Council had no power to pass enactments which affect the Parliament Act and invited the attention of the Council to clause (2) 65 of the Government of India Act and also relied on section 68. In his opinion the Bill was "ultra vires" and the consequences of having it passed would be serious and would affect the excess profits tax.

Sir William Meyer intervening said the excess profits tax was neither an excise nor customs measure.

Mr. Muddiman explained that the Bill did not affect the Parliament Act and as regards refunds the Bill provided for such a course.

Mr. Sarma pointed out the dangers of a legislation of this kind and urged an alternative should be resorted to ordinance or pass the Bill by suspension of rules of business.

Mr. Shafi read section 2 of the Bill and held that it was within the jurisdiction of the Council to pass the Bill.

Sir William Meyer summed up the debate and said that Mr. Sarma was not serious when he suggested that the Bill passed by this Council would not be binding on future Council and preferred a Bill passed through the Council to one through ordinance as Mr. Sarma suggested.

Mr. Sarma followed Sir William Meyer and said the Government were becoming democrats. He emphasised the difference between British and Indian practice and regretted that the Finance member had not followed the essential differences between his and latter's views. The Bill was passed.

Other Bills Passed.

Sir George Barnes moved that the Non-Ferrous Metals and Metallic Ores Bill be considered and explained it on lines of the British Act and was directed against our enemies. The Bill was passed.

The Commander-in-Chief moved that the Indian Army Suspension of Sentence Bill be taken into consideration and emphasised that the Bill was of minor importance. The Bill was passed.

The Commander-in-Chief moved that the Indian Defence Force Bill be passed and said the Bill was simple as it provided that European British subjects over 50 years would be able to volunteer for general and local service. The Bill was passed.

The Commander-in-Chief then introduced the Indian Defence Force Foreign Service Bill.

Mr. Ironside speaking on the said they did not object to the Bill but asked that the extensive powers should be used with consideration. The employers had allowed every man they could spare, but short notice was open to objection.

The Commander-in-Chief gave an assurance that the points raised in Mr. Ironside's speech will be fully considered. The Bill was next introduced.

Sir William Meyer introduced the Bronze Coin Bill and explained that it had been detailed fully in the statement of objects and reasons and pointed out that bronze coin coined at the mint of the Nizam of Hyderabad would be legal tender. The Bill was introduced.

The Arms Act.

After Legislative business was over the Council resumed discussion on Mr. Khaparde's resolution on the Arms Act. Dr. Sapru moved his amendment and said that the discussion had shown considerable divergence of views between officials and non-officials and hence his amendment. He was not for controversy but could not share Mr. Kincaid's apprehensions and urged that the Arms Act stigmatised on racial distinctions should be removed. There was no doubt of the strength of feelings on that point, but at the same time, the question of public safety could not be overlooked and some restrictions might be found desirable. These questions require careful consideration and should be gone into by a committee. He would not like to commit himself to any opinion beforehand.

Mr. Khaparde pointed out his intention was to share the privileges enjoyed by others and would accept the amendment.

Sir William Vincent explaining said it would have been useful if notice had been received earlier, but on behalf of the Government he would accept the amendment. It was what he had himself decided to do. He could not, however, share Dr. Sapru's position that there were considerable divergence of opinion. The amendment was put to the Council and accepted and the amended resolution was next put to the meeting and carried.

Mr. Khaparde moved his boy scout resolution and reminded the Council that this was brought by Mr. Sarma the year before last and was also discussed in provincial councils. The beneficial effects of the movement were well known specially in making good citizens. Nothing was to be said against it, but everything for it. Lord Roberts was its ardent supporter.

Mr. Hogg said that as he was connected with Baden Powell's movement in Bombay he could not give a silent vote and explained that the boy scout was not a military or even semi-military movement and corrected certain statements of the mover. The aim of the boy scout movement was the inculcation of ideals of citizenship. It was essentially a thing which should be started by individual efforts.

Sir Sankaran Nair speaking on behalf of the Government said they could not consider the question because there was a great dearth of scout masters. He pointed out that the initiation of the scout movement did not require the approval of the Government and referred to the Government of India circular, on the subject, of March 1917. They had already directed Local Governments to do their best. The activities of the Boy Scout Association were at a stand still owing to the war and the whole question would be considered after the war was over. He asked the mover to withdraw the resolution. If he did not the Government would oppose it.

Mr. Khaparde said he felt very strongly on the matter. As the movement was required for the service of the Empire, he could not withdraw the resolution which was put to the council and lost.

Mr. Patel next moved his resolution on undertaking legislation reconciling conflicting rulings of different High Courts and said that substantive and adjective laws in British India were legislative enactments and if the provisions of these enactments were interpreted in different ways by different High Courts, then the statute-law to a certain extent was converted into a judge-made law. He cited several cases in support of his contention and said instances could be multiplied, but it was not necessary to do so as every lawyer was conversant with them. The instances enumerated would suffice to convince the council that steps should be taken to maintain the uniformity of law in British India.

Dr. Sapru in opposing the resolution said that no Act of Parliament or Legislative Council could prevent difference of opinion. It was impossible to restore unanimity. He doubted whether Mr. Muddiman could discharge the onerous duties which Mr. Patel was going to put on him. In actual practice, differences of opinion influencing subordinate courts would not matter very much. The time of the Legislative department would be

more profitably spent than in settling differences among different Law Courts.

Sir George Lowndes said that the resolution was a counsel of perfection and when the millennium came there would be no differences. He had however sympathy with the resolution, but pointed out divergent views would exist. It was not altogether wrong to have divergent views in different provinces. He cited Hindu Laws, Mitakshara for instance, about which there was a very great difference of opinion. He regarded enormous multiplication of reports as a serious evil and held that divergent decisions should not be reported at all. He asked his lawyer friends what would happen a hundred years hence.

Sir George described the practice they followed relating to consolidation and amendments and pointed out divergent decisions and agreed with Dr. Sapru's observations. Every five year examination was also utterly impracticable. Sir Dinshaw Wacha urged that Mr. Patel should remember the Hon. Law member's advice and introduce a bill of his own. The resolution was withdrawn. The Council was adjourned at this stage.

SIMLA, September 18.

An answer given by the Finance Member shows that India's total war expenditure from the commencement of hostilities to the end of March was twenty-five millions sterling.

Calcutta

War Loan Figures.

CALCUTTA, September 18.

It will be a few days before the war loan figures for all India can be finally made up, as the Controller of Currency is still receiving figures from various provinces, but the figures so far received work up a total of forty-eight crores for all India. Intimation has been received by the Controller of Currency that since the publication of last figures United Provinces has put in Rs. 80,45,600, Punjab Rs. 26,73,300; Burma Rs. 5,07,700 and Bihar and Orissa Rs. 2,92,600. This gives the United Provinces the third place.

Sale of War Bonds.

CALCUTTA, September 18.

Applications for war bonds through Post Office received up to 7th September last number 49,345. The total was 97,85,150.

Bengalee Soldiers Convicted.

The Sessions Judge of Khulna has disposed of a case in which Mohendra Nath Haider a Bengalee soldier, was charged with causing grievous hurt. It was alleged in the course of capture the accused severely assaulted a villager from the effect of which the latter died. The accused absconded and then enlisted himself in the Bengalee Regiment. He was arrested in Karachi. The Judge convicted the accused and sentenced him to five years rigorous imprisonment.

Bombay

The Moderate Congress.

Mr. Samarth's Letter to the Press.

BOMBAY, September 18.

Mr. N. M. Samarth, General Secretary for the Moderate Congress writes to the press:—I am daily receiving by post a batch of letters expressing cordial support to the forthcoming all India Conference of moderate party. The tide is rising fast in favour of moderate view in different parts of the country, Bombay Bengal Behar, even distant Burma, United Provinces, Central Provinces and Berar, Punjab and Madras Presidency will all be represented at the forthcoming conference by men of weight and position in society by representative Indians of all communities and religions and above all by a large number of Congressmen who have attended many more sessions of the Congress than most of the leading spirits and delegates of special Congress can claim to their credit. The vast bulk of such thinking people as are conversant with the inner machinery of the Congress and its internal arrangements and working during the past two years recognise that the moderate leaders have done the right thing in abstaining from the special Congress and starting a separate organisation of their own. Many thoughtful Indian who stood by till now in compelled to respond without hesitation to the call of duty of his country under the present altered circumstances of public life. Small or less advanced communities which hitherto held aloof from politics have begun to perceive the meaning and feel the impulse of renovated moderate movement and do realise that in the new order of the result of the reforms proposals they will be helpless unless they take active part in the public life of the country and join the ranks of the moderate party.

Bombay Cricket Carnival

POONA, September 18.

When the play closed last evening the Parsas had lost two wickets with a total only of six. The task before them this morning, therefore, was to make 170 in order to win the match. It was soon apparent however that more than the average amount of luck would be required by them in order to achieve the needful. Batemen played with extreme caution taking no risks with the result that runs came in very slowly. Chandi though 45 minutes making ten was given two lives the moment he endeavoured to drive with any freedom. On the other hand Mirza batted with more confidence than most of his side and so put up the top score with 16. The whole side were out for 84, Parsas thus winning the match for 91 runs. The last wicket put on 27 runs.

Burma

RANGOON, September 18.

The Lassa Municipal Committee which recently had a non-official president appointed has evolved a scheme for its future membership. The president and Vice President to be non-official, seven of the members to be elected, three nominated and three others to present the Burma Railway. The franchise at present in force ought not to be lowered.

ప్రజాభిప్రాయములు

I
కృష్ణాజిల్లా రయితులసభ
ఆంధ్రప్రదేశ్ సామాజికసంఘము:

అయ్య, రయితుల నానాటికిని కష్టము లెక్కువగుచున్నవి. అరికి కలుగునప్పుడు మితిమీరలు కనిపించుటలేదు. ఇదివరకు 1863, 1895 సంలలో రెండుసార్లు తీరున పాముచేయుట, కడతిన పెట్టె మొంటులో తరమును పాముపరచుట, ఎ. బి. క్లాసుల పీకలొత్తులు నిషేధింపవలసిన ఈజిల్లా లక్షలకొలది నష్టములపాలగుట మొదలగు కష్టములు తిరుగ యీ కాటక సంవత్సరమున కొన్ని భూములకు యే 1 కి రు 1-4-0 లు తీరువను మెంపుచేయుటయును 1918 జూలై 18 తేదీగల ప్రకటనను చూచినపుడు ప్రతిరయితును చుట్టుకొని ఆందోళనపరచుచున్నది. మన కష్టములను దొరతనమువారికి తెలియబరచుకొని వానిని తొలగించుకొనుట కన్న వేఱుమార్గము కానరాదు.

ఆందులకు 20-వ తేదీని గుడివాడలో కృష్ణాజిల్లాబోర్డు మెంబరుగు నుంకర బసవయ్యగారి యాధిపత్యము క్రింద సభ జరుగనున్నది గాన కృష్ణాజిల్లారయితు లందరును తప్పక దయచేయగోరుచున్నాము. మనము ఆక్షేపణలు తెలుపుకొన దొరతనమువారిసంగిన గడువుకుడ అదినముతో సరియగునగాన తప్పక దయచేయగోరుచున్నాము. ఉదయము 12 గంటలకు సభ ప్రారంభమగును తరుణము తప్పిన ప్రయోజనము లేదు.

గుడివాడ కానూరి వేంకటాచలపతియ్య
అహ్వనసంఘాధ్యక్షుడు.

II
ఆయుర్వేదము.
ఆంధ్రప్రదేశ్ సామాజికసంఘము:

అయ్య, 1918 సం. నవంబరు నెలలో బెజవాడలో జరిగిన వైద్య సమ్మేళన మందలి తీర్మానము ప్రకారము వైద్య సమ్మేళనమునకు వచ్చిన ప్రతినిధులందరు మందలి సభ్యులుగా యేర్పాటు చేయబడిరి. పిమ్మట ఆ సభ్యులందరికి సభ్యత్వము నక్షేపింపబడిన చందా రు. 0-0-0 మూడురూపాయలుపంపించవలసినదిగా వ్రాసియుంటిమి. ఇప్పటికి యిరువదిఆరుమంది మాత్రమే చందాను పంపియుండిరి. తతిమ్యాసభ్యు లందరు మత చందా వెంటనే పంపించ కోరుచున్నాము. వైద్యసమ్మేళనపత్రిక యొకటి వెలువడునని కూడా వ్రాసియున్నాము గాని సభ్యులందరు వెంటనే చందాలు పంపకపోవుటచేతనే మేము కొంతకాలము మహామార్గపద్యరనువల్ల స్థలాంతరము లందు నివసించుటచేతను మరొకన్ని ఆసందర్భములవలన సకాలములో పత్రిక వెలువడుట కవకాశము లేకపోయినది. తిరిగి మందలి కార్యములు చేయ సారంభించగ ప్రయోగలో నుండు అఖిల భారతవర్ష యాయుర్వేద మహా మండలము చెన్నపట్టణమునకు వచ్చినందున కొన్ని మార్పులు జరుగవలసి యుండ ఆ మార్పు లన్నియు స్థిరపడిన పిమ్మట గాని పత్రిక వెలువడుట కవకాశము లేకపోయినది. ఆంధ్రాయుర్వేద మందలి సభ్యులు పంపు చందా పత్రిక కొరకని భావించక, మందలి పోషకార్థము పంపి సభ్యత్వమును స్థిరపరచుకొనవలయును. మందలి చేయు కార్యముల సేకము గలవు. పత్రిక వెలువడినయెడల సభ్యులకుచితముగ పంపబడును గాన మందలి సభ్యులు గా నుండువారందరు వెంటనే వారి క చందా మూడు రూపాయలుపంపితమసభ్యత్వమునునిలుపుకొనగోరుచున్నాము.

22-వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 5 గంటలకు ఆంధ్రాయుర్వేదమందలి ప్రథమ సమావేశము జరుగుననియు అందలి చర్యనియంతములును మందలి సభ్యులందరికి ఇదివరకే తెలియ చేసి యుంటిమి గాన వారు సభకు స్వయముగ దయచేసి గాని లేక లిఖిత పూర్వకముగ గాని ఆయా విషయముల అభిప్రాయములను సభ తేదికి నుండుగా తెలియచేయగోరుచున్నాను.

III
ఆంధ్రసంజీవిని గ్రంథమాల
ఆంధ్రప్రదేశ్ సామాజికసంఘము:

అయ్య, జాభివృద్ధికి భాషాభివృద్ధి మూలకారణము. కావున మన యాంధ్రభాష నభివృద్ధి చేయుటలపుతో నీ విభాషితులమన "ఆంధ్రసంజీవినిగ్రంథమాల" యనుపేరితో నొక సంఘమును స్థాపించితిమి.

1. ఇందు, భాషాసౌకర్యములై జాభివృద్ధికి బనికవచ్చునవై, రసవంతములై, పరంగు నవలలు, నాటకములు, జేశ చరిత్రములు మొదలగు గ్రంథములుమాత్రమే ప్రకటింతుము. 2. రసవంతములని పండితకల్పజాలచే నిర్ణీతములగు వానిని మాత్రమే ప్రకటింతుము. 3. మేముపంపిన గ్రంథముల వెల్లుపు బుచ్చుకొనువారు కాశ్యత చందాదారులు. 4. వారు గ్రంథములకు జందా సాము ముందుగా నీయవక్కరలేదు. పుస్తకమును పీ. పీ. గా బంపినపుడు సామ్యచ్చి పుచ్చుకొనవలెను. 5. కాశ్యత చందాదారులకు 100 పేజీలగ్రంథమును రు 0-8-0 కు మాత్రమే పంపుదుము. ఇతరులకు రు 0-8-0 లకు ఇచ్చెదము. 6. చందాదారులు, ప్రజేశపురుషుము రు 0-2-0 లు ఈయవలసియుండును. అది మొదటిగ్రంథము పంపినపుడే వనూలు చేయబడును. 7. ప్రస్తుతము మాగ్రంథమాలకు మొదటిపుచ్చుముగా "బొబ్బిలి మట్టడి" అను నవలను ప్రకటించితిమి. 270 పేజీలుగల యాగ్రంథమును ముచందాదారులకు ప్రజేశరుముతో, రు 1-2-0 లకు మాత్రమే పంపుదుము. 8. యశస్విలక, మదాలస, తారాబాయి, రాయచూరుయ్యధము, దిలారావు యను నవలలను వ్రాసి యాంధ్రులకు జీరపరిచుతులగు కేతవరపు వేంకటకాశ్రి గారిచే రచించబడిన బొబ్బిలిమట్టడి ప్రాశస్త్యమును వేఱుకల్పింప నవసరము లేదు. శైలినులభము. కథాశల్పనమర్హియును. శ్రీలూ బాలకులు గూడఁ జదివి నులభముగా గ్రహించఁ గలుగుదురు. 9. మాగ్రంథమాలకు రెండవ పుచ్చుముగా రామా మణియను రహస్యా పరాధ పరిశోధకమగు నవలను ప్రకటింతుము. 10. భాషాభి మామలగు నాంధ్రులందఱును, మా గ్రంథమాలకు చందాదారులుగాను, సహాయులుగాను, పోషకులుగాను, రాజపోషకులుగాను జేరి మాయాద్యయమనకు దొడగుదురుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

కార్యస్థానము, వి. జగనాధగృహ.
విభాషపట్టణము. కే. శ్రీరామమూర్తి.
కార్యదర్శి.

IV
హిందువుల అంతర్వర్ణవివాహములు
ఆంధ్రప్రదేశ్ సామాజికసంఘము:

అయ్య, ఈ మధ్య సామాజ్యకాసన సభలో ఆనరబిలు పట్టుగారు అంతర్వర్ణ వివాహములను గూర్చి యొక కాసనమును ప్రజేశపెట్టుట కనుజ్ఞపడిసి యుండిరి. ఇట్టి కాసనము ప్రస్తుత హిందూజేశ పరిస్థితుల ననుసరించి యావశ్యకముగా కాదాయను సంకతి యొచ్చింప వలయును. కాసనసభలోని ప్రజానిర్మిత ప్రతినిధులలో నే యభిప్రాయ భేదములు పొడకట్టుచున్నవి. మొత్తముమీద నిట్టి కాసనావశ్యకతానుమాత్రమును గూర్చి పలువురు ఏకగ్రీవముగ నుడిచియుండిరి.

మన భారతదేశమున వైవాహిక కట్టుదిట్టము లయిన నేమి, సాంఘిక కట్టుదిట్టములయిన నేమి, అనాదినుండియు కాలానుసరణముగ జేశపరిస్థితుల ననుసరించి అనుకూల ప్రజాభిప్రాయముచే నుపపాదించబడి రాజపోషణలన సమర్థింపబడుచు వచ్చుచుండెను. ఇయ్యది ప్రజాపాలిత రాజ్యాంగమున స్వయంనిర్ణయ నూత్రము లమలులో నుండిన వరకును జేశమునకు తేమకరమగు సాంఘిక సంస్కరణములు అప్పటి ప్పుట మన కాస్త్రములయందు దిముడుచువచ్చెను. కాని యిటీవల మహామృదీయుల కాల మాదిగ నిరంకుశప్రభుత్వము జేశములో పెరిగి నాటుకొనిన కొలదిని సంఘసంస్కరణముల ప్రవాహము నిలచి నిలవ నీరయ్యెను. దీని విషయవర్తితమే ప్రస్తుతమున మన మనుభవించు చుంటిమి. నుమారు 150 సంవత్సరముల కాలముగ ఆంగ్లేయ సామాజ్యమున నుండియు, సాంఘిక మత విషయములలో తాము జోక్యము కలుగ జేసికొనక తటస్థులుగ నుండిన కారణమున సంఘ సంస్కరణములన ప్రజలయందు దుత్సాహము నున్నయయ్యె.

ఏ జేశమునకు, ఎక్కాలమందును నిజముగ జనసామాన్యమున కుపకరించు సంఘసంస్కరణములు ప్రజానుమతమును బడయవలెను. రాజపోషణయును కలిగియుండవలెను. మన జేశము ప్రస్తుతము రాజ్యాంగ విషయములందు వృద్ధిపొందవలెనన్న సంఘసంస్కరణములు చేయూతనొసగవలెను. రాజ్యాంగ సంస్కరణములకును, సంఘసంస్కరణ ములకును అవ్యోగ్యమైతి కలదు. ఈమైతి లేనిచో, ప్రపంచక యాత్రలో, సకల జేశములలో బాటు జేశము ముందుకు నడువకాలకచాల వెనుకకు దిగబడియుండును. మన ప్రస్తుత జేశస్థితియే ఇందు లకు తార్కాణము. ఎట్టి సాంఘికసంస్కరణములను, చక్రము దిప్పినట్లు గాని నాటకపు సీనులను మార్చినట్లుగాని, యాకస్మికముగ నమలు లోనికి తీసికొని రావీలులేదు గనుక, ఆయా దేశలకు దగినట్లు, ప్రారంభదశనుండి యంతర్వర్ణ వివాహములు విరివిగ జరుగు చుండువరకు, అధికవిషయక బాధలు జేశములో కలగకుండునట్లు కట్టుబాట్లను చట్టములో చేర్చువరకు లను ప్రతికారాజముల మూలమున నూచించవలెను. ఆనరబిలు పట్టుగారు కాసననిర్మాణ సభలో ప్రజేశపెట్టిన వివాహ చట్టమునకు ప్రజలు తమ యామోదమును వెలిబుచ్చి, అంగీకారమును వేసోళ్ల జాటవలెను. రాజ్యాంగ సంస్కరణములలో స్వయంనిర్ణయ నూత్రము అమలులోనికి వచ్చునరీయదను వదలక, యావత్సార్వత్రియులను ఈ కాసన నిర్మాణమునకు తోడుపడునట్లు సర్వేశ్వరుడు ప్రసాదించు గాక!

సంఘసంస్కరణాభిలాషి.

ఒక విశేషము లిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— 18-9-18 తేదీని శేలంజిల్లా హోనూరు తాలూకా కెలమంగలము గ్రామమున శ్రీసనాతన భర్తబోధిని సభవారి యాజమాన్యముక్రింద నొకబహిరంగసభ జరుపబడినది. శేలం పునరీవాసమును జేశోదరణకై పాటుపడుచుండు వారును అగు బ్యారిష్టరు టి. ఆది నారాయణ శ్రేష్ఠీగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. చుట్టుపట్ల గ్రామములనుంచి అనేకరైతులును వర్తకులును మొత్తమున వేయిమందికిపైగ సభకు వచ్చియుండిరి.

మనదేశమందలి స్థితిగతులకును, ఇంగ్లండు ఐర్లండు మొదలగు పాశ్చాత్యదేశములందలి స్థితిగతులకును గల తారతమ్యములను, మనదేశమందలి రైతుల ఘోర దావానల సదృశ దారిద్ర్యభేద నివారణో పాయంబులను, ప్రస్తుతమున ఆహార పదార్థములును బట్టలును అధికవెలలకు విక్రియింపబడుట వల్ల మిగుల వగలజెందు బీదజనులు గవర్నమెంటు వారివల్ల యెదురుచూచు సహాయమును వికేదీకరించుచు అగ్రాసనాధిపతిగారు ప్రారంభోపన్యాసమున జెప్పిరి.

భరతఖండము యొక్క పూర్వపు ఔన్నత్యమును ప్రస్తుత దారిద్ర్యమును భారతీయులు అభివృద్ధి నొందుటకు యిప్పుడొనర్చవలసిన కర్తవ్యమును, మొదలగు విషయములనుగురించి కే. వేంకటాచార్యులవారు ఒకగంటసేపు సభ్యులనుపన్యాసామృత పానమత్తులజేసి, కడపట, యీతాలూకా కంఠటికిని ఉగ్రాణమువంటి దగు కెలమంగలము సంతయందు ఆహార పదార్థములను సరసవెలలకు విక్రియించు లాగున యేర్పాటు చేయవలెననియు, యిందునిమిత్తము గవర్నమెంటు వారిసహాయమును కోరవలెననియు ఒకతీర్మానమును ఉపపాదించిరి. ఈ తీర్మానము బలపఱుపబడి తీర్మానించబడినది.

ఆనంతరము ఫార్మెస్టు యిబ్బందులను గురించియు, ఆయుధ కాసనములను గురించియు, ప్రస్తుతమున వర్షము లేమిచే పశ్యులు మేతవిషయమై సంభవించియుండు దురవస్థలను యిప్పటికి పశువులకు ప్రాణిదాహారమైన మేత యగు ఈతకటలను కోయు విషయమై సాల్పు ఆఫీకారి డిపాన్టు మెంటువారిచే రైతులకు కలగజేయుచు సంకటములు వీనిని గురించి వెళ్లవత్తలచే, నువస్యసింపబడి బలవత్తరములగు తీర్మానములు చేయబడినవి.

జేశభక్తాగ్రేసరు డగు డాక్టరు వరదరాజులునాయుడు గారి విషయమై, అధికారవర్ణము వారు ప్రయోగించియుండు చర్యను యీసభవారు ఆక్షేపించుచు వీనిని వెంటనే విడుదలజేయ ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారి విడుదలకును వీరికుటుంబ పోషకార్థము కొఱువను జేశభక్తులచే యొసగబడిన చందాలు 80 రూ నలుకు జనుయయినవి.

నోటీసు.
ఉయ్యారు యస్సేటు జమీందారు గారికి, ఏలూరు, బెజనాడ, గుంటూరు, నూజవీడు, ఆగిరి పల్లి గ్రామములలో యుండు కున్న బంగళాలు తోటలు ఖాళీస్థలములు 1918-వ సంవత్సరము నవంబరు నెల 10 ఖరులో గా విక్రయించదలచి యున్నారు. గాన కావలసినవారలు వేలమువేయ రోజుకు రా కోరడమైనది. (1315)

ఏలం యే తేదిన వేయునది తప్పిలు వెనుక నుంచి తెలియవరచడ మవును. నెదరు ఆర్పుల విషయముయి. తప్పిలు కావలసి యున్నయెడల జమీందారుగారికి హుజూరు ఆఫీసుకువచ్చి గాని, వ్రాతములముగా వారికి వ్రాసిగాని తెలుసుకొనవచ్చును.

V. E. H. Office M. APPA ROW,
NUZVID. For Zamindar.

Printed and Published by K. Nageswara Rao at the Andhra Patrika Press, 7, Thambu Chetty Street, George Town, MADRAS.